

ARADI KÖZLÖNY

Administrator delegat:
Dr. STAUBER JÁNOS

ARAD, ANUL 53. No. 206,
1938. szeptember 16., péntek.

Redactor responsabil:
SZ. JAKAB GÉZA

Proprietar: Societatea Anonimă pt. editura ziarului Aradi Közlöny, înreg. în Reg. Publ. Periódice sub No. 146—1938. Trib. Arad.

A tettek embere

ma kétségkívül Sir Neville Chamberlain, az angol birodalom kormányelnöke. Az agg férfi, aki először ült repülőgépre hetven éves korában, bizonyára némi aggodalommal, merthízen a vényomása már jóval túl van a normálison és ebben a korban, ez veszedelmes. De Európa vényomása még veszedelmesebben mutatkozik és mit jelenthet egy ember életének veszedelme annyi százezer, sőt esetleg millió emberélet veszedelmével szemben? Hiszen alig két napja folyik a felelőtlen lövöldözés a szudéta-vidéken s máris több, mint háromszáz sebesültől és halottól érkeznek többé-kevésbé megbízható jelentések, — s hol vagyunk még egyáltalán a háborútól? Viszont sem a kínai—japán, sem pedig a lángban és romban álló Spanyolország esetében sem történt hadüzenet s ha valaki Genfben érdeklődni találna, hogy mi is okozta azt a sok-sok kö. és hullahalmot az euráziai kontinens távolkeleti és távolnyugati partjain, a népszöveget ségi politikus csak a vállát vonogathatná, hiszen „formális hadüzenet nem történt”, tehát „háborúról nem beszélhetünk.”

Amióta feltaláltuk a hadüzenet-nélküli háborút, nem aggódhatunk eléggé a béke miatt; akkor sem, ha a szembenálló államfők rádió-vitáját követőleg nem tudni még, hogy a felelős diplomaták, vagy a felelőtlen fegyvergyógyók érveire hallgat végül is az újra felzaklatott világ. Ebben a drámai pillanatban, amidőn Henlein állítólagos kiáltványa tragikus borotvaéltre állítja az eseményeket Csehszlovákia határain kívül és belül, minden esodálunk és elismerésünk azé a férfié, aki a kiáltványok, diplomáciai jegyzékek és proklamációk helyett már akkor is a magánlevél személy szerint meggyőzőbb eszközt vette igénybe, amidőn népek és kultúrák sorsa forgott kockán, holott rendelkezésére állott és áll ma is a világ legtekélyesebb szervezetségi birodalmának legmodernebb organizációja, Chamberlainnek Mussolinihez intézett magánlevele forradalmi újításként hatott a diplomáciai szalonok fojtott légköréhez szokott nemzetközi érintkezés hivatásos szakmai testületében és most, hogy maga ült repülőgépre, hogy személyesen siessen oda, ahol az események forrasiát észleli a nemzetközi közvélemény lázának hőmérője, ez a gesztus valóban még forradalmibb a diplomácia szemzögéből nézve, mint az emlékezetes magánlevelének érdeme, mely Eden szimpatikus külügyministerségének nagy árába került. Valóban: ez a gesztus nem az államférfi-politikusé, nem az óvatos és személytelenül cselekvő diplomatáé, aki akkor kerül el a legmesszibbre a saját akció-terepét, ha már puskalövések dördülnek itt is, ott is körülötte. Chamberlain a világbéke bölcs és higgadt doktorbácsiaként sietett a nyugtalan-ság színhelyére, hogy maga tarthassa kezét az események ütőerén, s ha 41 fokos lázat is jelez a hőmérője, legyen elég lekieréje és bölcsessége hozzá, hogy jószágos doktorbácsi-mosolyával ingassa fejét és ugyanakkor csendre-intse a nyugtalanul topogó, lármázó, szomszédokat a betegágy körül... Ez az a doktorbácsi, aki a londoni repülőtéren hamiskásan pislog föl a felhőrongyok mögött pillanatnyira kibukkanó napkorongra és van ideje megjegyezni hozzá: „Látjátok, hogy milyen édesen süt a nap? Jó jel, határozottan jó jel.” Az orvosi műnyelv ezt úgy hívja: pszicho-therápia. A világpolitika műnyelve szerint: optimizmus. A világ népei pedig azt mondják: hiába, ez a mi emberünk, a jó öreg Chamberlain...! Ez kell nekünk!

Vannak a történelemben ilyen páratlanul egyéni, egyedülálló-jelenetek. Napoleon a gizehi gulák-nál állítólag azt mondta csüggedő és fáradt emberink: Katonák! Négyezer év tekint le rátok...! Si non e vero... Am Chamberlainra ebben a pillanatban az egész európai kultúra figyel. És minden nép, mely e kultúra és civilizáció megteremtésének annyi nemzedéken át részese volt.

Az egész világ feszült érdeklődéssel figyeli Chamberlain történelmi jelentőségű tárgyalásait

Mussolini erélyesen állástfoglalt Hitler mellett. — Teljesen elmérgesedett a helyzet a szudéta-vidéken. — Henlein kiáltványban jeientette be, hogy a csehszlovákiai német kisebbség elszakadását kívánja

Ismét megcsillant a béke megmentésének reménye

Chamberlain miniszterelnök csütörtök reggeli elutazása fél órai halasztást szenvedett, mert a miniszterelnök

megvárta a Balmoraleból visszatérő György angol királyt, akivel rövid megbeszélést folytatott az állomáson.

A Havas jelenti Párisból, hogy Chamberlain elutazása Obersalzbergbe, az összes politikai körökben nagy reményeket keltett. Politikai körök biznak a szudetanémet kérdés békés megoldásában, úgy vélik, hogy a súlyos nemzetközi helyzetre való tekintettel helyes volt ehhez a rendkívüli módszerhez nyulni.

Daladier, aki Bonnet francia külügyminiszterrel vizsgálta a rohanó eseményeket, érintkezésbe lépett Chamberlainnal és ebből a megbeszélésből született a Chamberlain—Hitler-féle közvetlen megbeszélés gondolata. Chamberlain Hitlerrel együtt meg fogja beszélni azokat a módosításokat, amelyek lehetővé teszik

a szudetanémet kérdés békés megoldását.

Jól beavatott francia körök szerint a népszavazást Chamberlain megvalósíthatatlannak fogja minősíteni. Miután a francia és angol kormány erre nézve már megkezdte. Ennek egyik lényeges indoka, hogy a csehszlovák alkotmány ezt nem írja elő és a népszavazás külön törvény megszavazását tenné szükségessé, amit a jelenlegi körülmények között nem lehet elérni. Egyelőre teljesen bizonytalan, hogy Chamberlain és Hitler között miképpen végződnek a tárgyalások. Azt a tényt, hogy Hitler azonnal hozzájárult a találkozóhoz jó jelnek tartják. Francia körök úgy tudják, hogy a kancellárt már megelőzőleg informálták a londoni és párisi kormány álláspontjáról. Bizonyos, hogy Chamberlain közölni fogja Hitlerrel igen határozott, de mégis barátságos módon álláspontját és a francia—angol közös álláspontot.

Brüsszelben a Chamberlain—Hitler találkozásról szóló hír mély benyomást keltett és némileg enyhítette a belga közvélemény aggodalmát. Anglia — mondják belga körökben — tanujelét adta annak, hogy semmi olyant nem mulaszt el, amely a világot kivezetheti a zsákutcából.

Chamberlain miniszterelnök reggel 8.45-kor

indult el a miniszterelnökségi palotából, auton. a repülőterre. Chamberlain nagyon jókedvűnek látszott és az egész utvonalon, ahol gépkocsija elhaladt, a tömeg lelkesen éljenozte. A repülőgépbe való beszállás előtt nyilatkozott a sajtónak és annak a reményének adott kifejezést, hogy Hitlerrel való személyes találkozása hasznos lesz.

— Az a reményem, hogy látogatásom nem marad eredmény nélkül. A kancellárral való tárgyalások előreláthatólag szombatig tartanak s a szudeta-kérdésen kívül egyéb, a két országot érdeklő kérdésekről is szó lesz.

Angol politikai körökben nagy megnyugvással veszik Chamberlain és Hitler találkozását és az az exsleges vélemény alakult ki, hogy ez a találkozó új korszakot nyit meg.

A londoni német követ szerencsekívánatai

Az angol kormányelnököt — aki egyik legmodernebb angol repülőgéppel indult utnak, — Horate Wilson és William Strang kísérték. A repülőtéren a londoni német meghatalmazott miniszter üdvözölte.

Az összegyűlt tömeg Csehszlovákiát és Chamberlain-t éltette.

Cordt a londoni német követség vezetője szerencsekívánatait fejezte ki Chamberlainnak ezért a nemes-lelkű kezdeményezéséért. A repülőgépet Pally és King őrnagyok vezették. A Hitler és Chamberlain közötti beszélgetést Strang a közép-európai ügyek szaksztyájának igazgatója tolmácsolja. Strang volt az, aki 1935-ben sir John Simon és Hitler között lefolyt beszélgetésben is résztvevett (Rador.)

Közvetlenül a miniszterelnök elindulása előtt az eddig boris égen előbukkant a nap. Chamberlain a miniszterelnökségi palota egyik ablakán a felhők mögött előtörő napsugárra mutatva vidáman felkiáltott:

— Itt a keltező előjel!

A miniszterelnök elutazása után a kormány tagjai minisztertanácsot tartottak, amelyen megjelent a vezérkar főnöke és lord Anderson, annak a bizottságnak az elnöke, amely London veszélyeztetése esetén az angol főváros kiürítését készíti elő.

Vajjon hányezer év szorongása virraszt a mai északán a berchtesgadener kastély ős falai fölött, amelyek között ott tárgyal a béke, a civilizáció és a kultúra sorsáról ez a kissé fáradt, kissé enervált, kissé tulsokat tanult és tulsokat tapasztalt, de le-verhetetlen és elcsüggeszthetetlen optimizmusu, pompás angolszász öregur...? Ha valaki megérdemelte valóban a Nobel-díjat, úgy ő az, a londoni repülőutas, a tizenkettedik óra utolsó fegyverropogásos pillanatainak hóféhérhaju béke-madara, aki a maga férfias vakmerőségében nem Berchtesga-

denbe, de a világ végére is elment volna, hogy célját, a békét elérhesse, biztosíthassa és megerősíthesse. Vakmerőség a vakmerőséggel, elzántság az elzántsággal és férfias határozottsággal szemben. A világ népeinek békeakarata ebben az agg angol férfiban összpontosult a döntő pillanatban s úgy érezzük, hogy Anglia e csodálatraméltó fia ez-uttal is megtalálja a módját, hogy összeegyeztesse kinek-kinek igazságát a béke egyetemes, világok-at átfogó érdekeivel, s idején elnémita a fegyverek zaját. (J. G.)

György király különben délelőtt kihallgatáson fogadta Sir John Simon angol kincstári kancellárt, hogy megbeszélje vele a jelenlegi politikai helyzetet. A kincstári kancellár másfél óra hosszat volt a királynál. Az angol kormány tagjai déli 12 óra után befejezték tanácskozásukat.

A Reuter-froda tudósítója azt jelenti jólérsült helyről nyert információ alapján, hogy

Derülátó hangulat fogadta Berlinben az angol kormányelnököt

München. Chamberlain miniszterelnök és kísérete az angol légiforgalmi társaság egyik repülőgépén délelőtt fél 1 órakor érkezett meg Münchenbe. A miniszterelnökre Ribbentrop német birodalmi külügyminiszter, Mackensen külügyi államtitkár, a londoni német nagykövet, Henderson berlini angol nagykövet és a müncheni angol főkonzul várakoztak és ők fogadták. A repülőtéren elsőnek a miniszterelnököt Henderson nagykövet, majd pedig Ribbentrop báró külügyi miniszter üdvözölte. A repülőter árbócára a német zászló mellé felvonták az angol lobogót is. Chamberlain miniszterelnök mosolyogva szállt fel a reá várakozó hatalmas német gépkocsira, amelyen vele ment Ribbentrop külügyminiszter és Henderson nagykövet is.

A müncheni repülőteréről a pályaudvarig vezető hosszú úton sokezer főnyi közönség vá-

Tanácskozás a világbéke sorsáról

Amikor Chamberlain utazásáról az első hivatalos közlemény megjelent, leirhatatlan benyomást keltett mindenfelé. Az újságírók és a közönség megrohanták a telefonfülkéket, úgyhogy

óránként megbénult a telefonforgalom az angol fővárosban.

Egyes városrészekben összeverődött tömegek „Éljen a jó öreg Chamberlain” felkiáltással jártak be az utcákat. A Press Association jelentése szerint, politikai köröknek általánosságban az a megérzése, hogy az angol miniszterelnök és Hitler tárgyalása, illetve maga az a készség, ahogy Németországban a kezdeményezést fogadták,

kedvező előjel és lehetővé teszi a világbéke megmentését.

az angol parlamentet azonnal összehívják Chamberlain miniszterelnök visszaérkezése után. A parlament összehívásának pontos idejét még nem tudják, miután még bizonytalan, hogy meddig időzik Chamberlain miniszterelnök Németországban. A parlament összehívásának célja az, hogy a miniszterelnök a törvényhozó testületek előtt ismertethesse berchtesgadeni útjának eredményét.

rakozott a járdákon és zajos lelkesedéssel ünnepelte az angol kormányelnököt.

A pompásan feldiszitett müncheni pályaudvaron Wagner polgármester fogadta a miniszterelnököt és a különvonathoz kísérte. A különvonat déli 2 órakor indult el a müncheni pályaudvarról Berchtesgaden felé. Gondoskodás történt, hogy a hetvenesztendő miniszterelnök a tanácskozások megkezdése előtt kipihenhesse fáradalmait.

Chamberlain németországi látogatásával különös érdeklődéssel foglalkozik a német sajtó és közvélemény.

Berlin utcáin csoportosan állnak az emberek és élénken tárgyalják a legutóbbi politikai eseményeket.

A német tömegek hangulata a legderülátóbb. A vélemények szerint Chamberlain és Hitler találkozására megoldja a nemzetközi helyzetet.

Valamennyi angol lap egyöntetűen helyesli Chamberlain elhatározását. A News Chronicle úgy tudja, hogy Daladier francia miniszterelnök is el akarta kísérni Chamberlaint, de az angol miniszterelnök erről lebeszélte azzal, hogy

ez esetben Hitler valószínűleg ragaszkodna Mussolini jelenlétéhez.

A Daily Telegraph szerint az ellenzéki vezetők, amikor Chamberlain közölte velük tervét, ragaszkodtak ahhoz, hogy Anglia ez alkalommal nagyobb szilárdságot tanúsítson.

A lapok hangoztatják, hogy Chamberlain nem fog határozott kötelezettségeket vállalni Berchtesgadenben. A találkozás főcélja a kölcsönös megértés és a légkör javítása, hogy újból megindul-

janak a tárgyalások és

Runciman lord ismét szóhoz juthasson.

A Daily Mail szerint a szünetek egyik következtelése, hogy semleges csapatokkal váltsák fel a cseh katonaságot, mert enélkül a szünetanémek nem fogadnák el Prága ígéreteit és biztosítékait, tekintettel arra, hogy Prágát a cseh vezérkar uralja, az pedig Moszkva befolyása alatt áll.

Párisban a felelős politikai körök kijelentik, hogy Chamberlain miniszterelnök kezdeményezése Daladier miniszterelnökkel történt megbeszélés eredménye. Chamberlainnak — mondják Párisban — alkalma lesz Hitlerrel Franciaország és Anglia álláspontját közölni. Daladier miniszterelnök kijelentette a Havas távirati ügynökség levelezőjének, hogy nagyon meg van elégedve Chamberlain miniszterelnök kezdeményezésével.

Az a hír, hogy az angol miniszterelnök meglátogatta Hitler kancellárt, egyetlen fővárosban sem tévesztette el hatását. Valamennyi fővárosban nagy meglepetést és megkönnyebbülést keltett.

Berlinben az angol miniszterelnöknek Németországba való érkezését nagy melegegde- déssel fogadták. A német külügyminisztérium egyik meghatalmazott képviselője ezeket mondta:

— Az angol miniszterelnök gesztus Ber- linben a legteljesebb mértékben értékelik.

Sir Thomas Inskip angol nemzetvédelmi miniszter hosszú megbeszélést folytatott Gort tábornokkal, angol birodalmi vezérka- ri főnökkel. A megbeszélésen résztvett Hoare Belisha hadügyminiszter is.

A londoni francia nagykövetség katonai és tengerészeti attaséja állandó összekötte- tésben áll az angol hadügyminiszterrel és az admirálisokkal. A francia főparancsnok- ság londoni attaséja útján a legszorosabb érintkezésben áll az angol katonai és tenger- észeti körökkel.

Valószínű, hogy az angol parlamentet szeptember vége előtt összehívják. Bár ed- dig erre nézve intézkedés nem történt, köny- nyen meglehet, hogy a nemzetközi helyzet a parlament összehívását szükségessé te- szti. A munkáspárt a közeli napokban újból kérni fogja a parlament összehívását.

Most vásároljon a Consum jubilaris kedvezményének igénybevételével

ADAM

Posztóruházban,
Palatul
Banca Românească.

Őszi férfiszövet-
uidonságok megérkeztek

A jól célzott golyó

J. H. ROSNY AINÉ

Charles Bobyllor harminnégy éves volt, amikor elvette a nálánál tíz évvel fiatalabb Emmeline Carbonalt, aki csinos volt ugyan, de hegyes kis orra és hegyes álla rosszat sejtetett. Eleinte kifogástalan volt házasságuk. Emmeline ugyan szerette a pontosságot és a rendet, Charles pedig a hanyag nemtörődömséget, de jellemüknek ez az ellentétessége csak egy év múlva kezdett megnyilvánulni.

Egy év múlva a viszony közöttük egyre feszültebb lett. Emmeline kezdett megjegyzéseket tenni, ha Charles későn jött haza, rendreutasította, ha nem vigyázott bútoraik épségére, vagy ha a földre verte cigarettájáról a hamut. Ilyenkor Charles a vállát vonogatta, ami csak elmérgesítette a helyzetet. Emmeline dühbe jött és a hangja olyan éles, sivító es fülsértő lett, hogy Charles egyre kellemetlenebbnek kezdte találni otthonát.

Néhány hónap múlva gyűlölni kezdte feleségét. Nem volt ez amolyan ádáz, igazi gyűlölet: inkább haragudott rá, hogy megzavarta békéjüket és lehetetlenné teszi számára, hogy békességben éljen otthon. Akkor gyűlölte, mikor sivító hangján jeleneteket rögtönzött és minthogy ezek a jelenetek hovatovább mindennaposak lettek, ő is egyre elviselhetetlenebbnek találta feleségét. Fokozta a helyzet reménytelenségét az is, hogy Emmeline még féltékenykedni is kezdett. Kikutatta Charles zsebeit, még a belését is megtapogatta, ha egyszer kinn felejtette tárcáját, minden rekeszt átnyomozta és íróasztalában egyetlen fiók se maradt érintetlenül.

Charles úgy védekezett, ahogy tudott: kezdett egyre ritkábban és egyre később hazajárni. Klubban, kávéházban, vendéglőben töltötte estéit,

ami arra vezetett, hogy Emmeline időnként férje után ment és nyilvánosság előtt rendezett elviselhetetlen jeleneteket. Egy este azután, amikor Charles korán jött haza, Emmeline sápadtan fogadta:

— Ki ez a nő? — mondta és egy névjegyet lobogtatott.

— Miféle nő? — kérdezte Charles békésen, mert szerette volna elkerülni a jelenetet. Annál is inkább, mert minden pillanatban beléphetett Antoine, egyetlen barátja, akinek bárányhoz méltó türelmén megtört Emmeline haragja is. Antoine volt egyetlen barátjuk, aki járt mert még házukhoz és akit Emmeline mosolyogva üdvözölt.

— Az a nő, — mondta Emmeline — akitől ezt a névjegyet kaptad.

— Mondhatnám, hogy semmi közöd hozzá, de csak azt mondom, hogy innen nem is látom, mi van rá írva, kinek a névjegye.

— Oivasd el! — kiáltott Emmeline és odavetette.

Charles felvette a névjegyet. „Mme Hélène Ravalle, 182 rue de Rivoli. Csütörtökön 5 és 7 között.” Fogalma se volt róla, ki lehet az.

— Sose láttam ezt a nőt — mondta nyugodtan.

— Hazudsz! A szeretőd! — sivitott Emmeline.

— Ugyan, felelt Charles — most már ismered a címet. Menj el csütörtökön és nézd meg magadnak. Legalább elmondhatod, csinos-e.

Emmeline egy pillanatig megnémulva bámult rá.

— Unatkozom itthon — mondta erre undorodó arccal Charles és felállt, hogy elmenjen. De mikor kinyitotta az ajtót, Emmeline vad dühében egy fiókhoz ugrott, amelyből előkapott egy revolvért és rásütötte.

A golyó Antoinet találta, aki ebben a pillanatban lépett be.

Mialatt Emmeline mellét verte öklével kétségbeesésében, Charles lehajolt és igyekezett segíteni barátján. De Antoine már elvesztette eszméletét. Charles tehát orvosért telefonált. Az orvos néhány pillanat múlva megérkezett. Megvizsgálta a sebet:

— Súlyos — mondta és egyelőre bekötözte a sebet.

Emmeline elájult.

... Egy golyó kevés volt a birkatürelmű Antoinének. Életben maradt. Emmeline pedig minden nap kiment a klinikára és virágot vitt neki. Charles elutazott. Benyújtotta a válópert és Singapurban értesült róla, hogy a válást kimondták. De csak akkor volt elképedve, mikor Ceylonban viszont hírül vette, hogy Emmeline férjhez ment — Antoinehoz.

Néhány nappal azután, hogy hazaérkezett Párisba az uccán találkozott Antoine-nal. Eleinte zavartan néztek egymásra.

— No, hogy vagy? — kérdezte végül Charles nagyon vidáman.

— Köszönöm, — felelt ragyogva Antoine — nagyon boldogok vagyunk — és látva Charles megrökönyödött arcát, hozzátette: — Tudod, ti nem voltatok egymáshoz való. Mi boldogok vagyunk... Annak a jól célzott golyónak köszönhetem...

CORSO: 8 órakor mérs. he yarak.
5, 7.15 és 9.30 órakor. Tel. 2085

A kis primadonna Sirley Temple

Randolph Scott, Gloria Stuart zené- vi- já- ka.
Csupa vidámság, szórakozás és humor. Híradó és színes pótlép.

Mussolini Hitler mellett

A Havas jelenté: Mussolini, aki Rocca della Camminateban tartózkodik, állandó összeköttetésben áll Hitler kancellárral. Olaszország — így szól a Havas jelentése — Németországgal együtt tart abban, hogy a szudétanémeteknek Németországgal való egyesülését követeli. Olaszország ezzel véget kíván vetni azon külföldi híreszteléseknek, amelyek szerint Olaszország részéről Németország követeléseit illetően elhídegyülés állt be.

A Popolo d'Italia mai száma Mussolini miniszterelnök nyílt levelét közli, amelyet lord Runcimanhoz intézett. A nyílt levélben a Duce kifejti, hogy a csehszlovák állam elvesztette létjogosultságát és nincsen értelme további fennmaradásának. Ennek következtében szükséges a népszavazás elrendelése nemcsak a szudétanémetek, de a Csehszlovákiában lakó többi nemzetiségek részére is. Mussolini teljesen egyetért Hitler kancellár véleményével, aki jogosan védelmezi 3 és fél millió német jogait. A Duce ezután annak a véleményének ad kifejezést, hogy a népszavazás megtörténte után a jelenlegi Csehszlovákia egy része más államhoz kerül. A többiek kantonális rendszert kapnak, viszont magának a tulajdonképpeni Csehszlovákiának homogén és zárt tömegű cseh lakossága lesz.

Mussolini nyílt felszólítása, amelyben teljesen azonosítja magát Hitler kancellárral, világszerte óriási feltűnést keltett. (Rador.)

Mussolini és Daladier is részt vesz a válság megoldásában

A Stefani ügynökség jelenti Berchtesgadenből, hogy Hitler csütörtök reggel Berghofban, irodájában dolgozott és előkészítette Neville Chamberlain angol miniszterelnökkel való tárgyalásokhoz szükséges adatokat. Jól értesült politikai körökben úgy tudják, hogy a Hitler-Chamberlain találkozása nem lesz csupán a két politikus találkozója, Chamberlain ugyanis elutazása előtt Mussolinivel, valamint Daladierrel folytatott telefonbeszéléseket. Azt is biztosra veszik, hogy sikerül békés megoldást találni.

Kanada, Ausztrália és az Egyesült-Államok elismerése Chamberlain iránt

A New York Times Chamberlain nagyjelentőségű elhatározásáról azt írja, hogy az rendkívül fontos abból a szempontból, hogy az emberiséget a háború borzalmaiktól megmentsék.

— Váratlanul vakmerő gesztus ez — írja a lap — egy államférfiutól, aki telve van képzelőerővel, vagy pedig a kétségbeesésnek egyik csodálatos látványossági ténykedése ez.

Camberraj jelentés közli, hogy Ausztrália miniszterelnöke Chamberlainhez intézett táviratában a legmelegebb csodálatát fejezte ki és biztosította az ausztráliai kormány teljes támogatásáról.

Wellington, az újzélandi kormány elnöke álláspontját a következő szavakkal szögezte le:

— Ahol Nagybritánia van, ott kell nekünk is lennünk.

Macensí King, Kanada miniszterelnöke szintén táviratot intézett Chamberlainhez és a legnagyobb meglepedésének adott kifejezést a maga és minisztertársai nevében a németországi látogatással kapcsolatban. (Rador.)

„A világtörténelem páratlan eseménye”

A nemzetközi közvéleménynek és a nagy világlapoknak egyedüli témája Hitler német birodalmi vezér és Chamberlain angol miniszterelnök berchtesgadeni találkozása. A Times erről a nagyjelentőségű eseményről a következőket írja:

Bizonysos, hogy Chamberlaint a béke gondolata vezette, amikor megtette Hitlernek szurdán este ismeretes indítványát. Kétségtelen, hogy nem előre kidolgozott tervekkel és végső következtetésekkel utazott el Chamberlain Németországba. A miniszterelnök őszintén közli majd nézeteit a német birodalom kancellárjával. Ez a látogatás nyújtja az első alkalmat a teljes és szabad eszmecserehez.

A Timessel ellentétben a Popolo d'Italia azt írja, hogy az angol kormányelnök két ter-

vezetőt visz magával Berchtesgadenbe. A lap kijelenti, hogy

nem szabad túlzott optimizmussal viselkedni, de mindezt remény meg van arra, hogy az ügyet békésen fogják most már elintézni.

Párisban óriási meglepetést keltett Chamberlain miniszterelnök elhatározása és a francia közvélemény nagy elismeréssel adózik az angol kormányelnök bátorságának. Hangoztatják Párisban, hogy

a Berchtesgadeni találkozás a diplomácia történetében páratlanul áll.

A Temps nézete szerint Berchtesgadenben nemcsak két államférfi, hanem két nép között fog lefolyni a megbeszélés. A Matin azt írja, hogy Franciaország nem akarja, hogy egy rosszul, vagy hibásan megkötött szerződés, vagy valamely állam belső viszálya miatt országokat pusztítson végig a háború zivatarai. A felhivatalos Petit Parisien is valószínűnek tartja, hogy az angol miniszterelnök Berchtesgadenbe nagy vonalakban kidolgozott tervekkel utazik.

Teljesen elmérgesedett a helyzet a szudéta-vidéken

A német távirati iroda közlése szerint a szudétanémet párt vezetői ma Aschban a következő közleményt adták ki:

— A cseh demokrácia végleg levetette képzetűtől álarca. A védtelen nők és gyermekek, a halottak és sebesültek száza emelnek vádat. Az emberiség frázisainak leple alatt gyilkolnak és fosztogatnak. A szudéták megállapítják a világ színe előtt, hogy az utolsó pillanatig törekedtek a békés megoldásra. A csehszlovák kormány azonban elutasította Henlein valamennyi javaslatát és követelését. Ilyen körülmények között magától értetődik, hogy minden szudétanémetnek jogában áll, hogy minden eszközzel megvédelmezze a maga és családja életét a gyilkoló hordákkal szemben.

A szudétanémetek kiáltványa

A német távirati iroda közli Henlein következő kiáltványát:

— Néptársak! Bizalmatok birtokában és felelősségem tudatában megállapítom az egész világ előtt, hogy a cseh állam nem teljesítette azokat a követeléseket, amelyekkel a német nemzetiség fordult hozzá. Ezzel a cseh nép az egész világ színe előtt bizonyosságot szolgáltatott arra, hogy lehetetlen vele egy országban élni. Az erőszak és az elnyomatás husz éven át tartó keserűségét kötelességemmé teszik, hogy a következőket jelentsem ki: 1919-ben az ünnepélyesen biztosított önrendelkezési jog megtagadásával és akaratunk ellenére a cseh államba erőszakoltak bennünket. Súlyos áldozatokkal mindent elkövetünk, hogy a cseh államban biztosítsuk jövőnket és létünket. Minden törekvésünk, amely arra irányult, hogy igazságos eljárásban részesüljünk, a cseh vezetők magatartásán meghiúsult. Ezért most elétek lépünk és kijelentem, hogy mint szabad németek akarunk élni azt akarjuk, hogy a szudéta földeken ismét visszaálljon a béke és a munka. Vissza akarunk térni a Birodalomba. Isten áldása kísérjen bennünket és igaz harcunkat.

Készenlétben az Egyesült-Államok hadihajóhada

A Havas-ügynökség washingtoni jelentése, hogy a japán külügyminiszter kijelentette: Japán feltétlenül beleavatkozik azon nemzetközi konfliktusba, amelybe esetleg Németország keveredik, nagy feltűnést okozott. A japán külügyminiszter kijelentéseit megdöbbenéssel fogadta az amerikai sajtó.

Az Egyesült-Államok hadiflottájának több egysége Hawai szigetek mellett teljes készenlétben áll. Ausztráliát is megvédi az Egyesült-Államok flottája egy nemzetközi konfliktus esetén.

A Deutsche Allgemeine Zeitung különben Moszkvából azt jelenti, hogy kedden este a kormánytérn végrehajtó bizottsága rendkívüli ülést tartott a háborús lehetőség megváltása céljából.

Voroszlov hadügyi népbiztos zárt ajtók mögött három órás előadást tartott a szovjet katonai helyzetéről.

A német követelések teljesítését sürgeti a világsajtó

A Daily Express párisi jelentése szerint illetékes helyen közölték:

Franciaország nem hajlandó beavatkozni

A népszövetségi reformliga állásfoglalása Csehszlovákia ellen

A népszövetségi reformliga kebelében megalakult nemzetközi liga, amelynek az alapszabályok értelmében állást kell foglalnia valahányszor a civilizáció ügyét veszély fenyegeti, sürgeti Csehszlovákia szövetségi alapon való átalakítását. A liga vezetősége által hozott határozat szerint a helyzet annyira elmérgesedett, hogy ebben a pillanatban már csak a háború kitérésétől lehet tartani. A határozat szerint

bebizonyosodott, hogy Prága képtelen teljesíteni a kisebbségekkel szemben vállalt kötelezettségeit.

A liga ezért azt javasolja, hogy Csehszlovákiát az olyan élő nemzetiségek szövetségévé, vagy pedig a nemzetiségek egyesült államává alakítsák át. Amennyiben pedig Prága, cseh nacionalista elemek nyomása alatt elzárkóznék a békés és igazságos megoldás elől, úgy a liga figyelmezteti a csehszlovák kormányt, hogy a Népszövetség 19-ik szakasza módot nyújt a békeszerződések revíziójára is.

Egeri német jelentések szerint csütörtökön ismét súlyos zavargások voltak. A kétségbeesett lakosság a legkezdtelegesebb eszközöket is igénybeveszi, hogy védekezhessen a sorozatos letartóztatások és lövöldözések ellen, amelyek eddig 300 áldozatot követeltek a szudéták oldalán.

Oberklingenthal jelentések szerint Grastitzban rendőrség szállta meg a város utcáit, a szudétanémetek pártjelvényeit leszakították és a cseh tüntetőknél állítólag megengedték, hogy a szudétanémet városrészt üzletüket elpusztítsák.

A Havas iroda jelenti, hogy ismét két kerületben rendezte el az ostromállapotot a csehszlovák kormány. A csehszlovák sajtóiroda erősen cáfolja azokat a híreket, amelyek szerint több szudétanémet képviselőt letartóztattak volna.

abba, hogy vajjon Németország népszavazás, vagy egyéb döntés útján akarja-e rendezni a szudétanémet kérdést.

Franciaország az esetben abba is beleegyezik, hogy a szudéta területet egyesítsék Németországgal, hogy ezzel is el lehessen kerülni a háborút.

Franciaország csak abban az esetben kezd háborút, ha Csehszlovákiát megármadják.

A világsajtó egyöntetűen a háború ellen foglal állást és minden lap hangjából kiderül az a meggyőződés, hogy a cseh kérdést most már Németország javára kell eldönteni

URANIA 5, 7.15, 9.30 órákor.

A kalandorfilmek gyöngye!

HARRY PIEL
Gangszterek nyomában

ill. címborítójával RIN-TIN-TIN-nel, a csodakutyával.

Pátműsor: színes trükkfilm és őrönggős akrobatika.

„DR. MED. UNIV...”

Valamikor, — nem is olyan régen, — azt hittük, hogy a gyógyítás tudományának művelői, az orvosok a világ bármelyik zugában megmaradnak annak, amivé az egyetem elvégzése minősítette őket: a szenvedés, a pusztulás elleni küzdelem él. harcainak. Az olyan sok reménységgel várt huszadik század harmincas éveit azután — mint anynyi más elképzelésnél — ebből a tévhitből is kiábrándítottak bennünket: az egyetemes orvostudorok egész világra érvényes tudását országhatárok közé szorították. Ujabbant azt állítják, hogyha valaki Párisban szerezte meg az orvosi képesítés oklevelét, az nem feltétlenül alkalmas arra, hogy Kisbürgözdön, Mucsán, vagy másegyébült harcra az emberiség gázbombáknál, tankoknál és messze-hordó ágyúknál veszedelmesebb ellenségei: a kórokozók ellen. Párisban úgy látszik másképpen vizsgálják az öngyilkosok boncasztalra került holttestét, mint máshol a világon. Berlinben nem úgy vadásznak az egyetemi laboratóriumokban a baktériumokra, mint a hazai főiskolák kutatóhelyiségeiben. És azt kell hűmünk, hogy Prágában kevesebb tudással bocsájtják utjukra a fiatal, végzett orvosokat.

Az a szemlélő, aki tájékozatlanul és a mai légkörtől idegenül vizsgálja az okleveléért és kenyeréért izguló, külföldön végzett 1500 romániai orvos helyzeit, feltétlenül erre a következtetésre jut. Pedig jól tudjuk, hogy az orvosi képesítések felülvizsgálata nem a külföldi egyetemek lebecsülésén alapszik, hanem egy olyan mesterségesen kitenyész. telt gondolatör jegeből megvalósított elképzelés következménye, amelynek felszámolása a jelenlegi kormányzat legfontosabb feladatainak egyike.

A külföldön végzett orvosok képesítésének felülvizsgálata a Goga—Cuza-kormány utolsó rendeletétörvénye írta elő. Márciusban jelent meg a törvény és azóta nem csak hat hónap, hanem egy új korszak kezdete telt el. Minden vonatkozásban, elsősorban pedig politikai síkon, a kormány, — a legmagasabb elképzeléseknek megfelelően, — arra törekszik, hogy a múlt emlékeit, a sérelmeket és az egész ország életét károsan befolyásoló megnyilvánulásokat megszüntesse. A lelkek megbékéltetése a cél, éppen ezért itt lenne az ideje, hogy ha már nem kívánják egyetlen megértő gesztussal visszaadni az 1500 külföldön végzett orvos nyugalmát, legalább vonják ki a politikának ebben a vonatkozásban ittfeljejtett eszmevilágából ezt a kérdést.

Még annak idején, szándékolt beállítással úgy tüntették fel, mintha a hamis képesítésekkel, valóságos kuruzslók módjára működő orvosok elárastották volna az országot. Ezzel szemben az a helyzet, hogy a felülvizsgált oklevelek tulajdonosai kivétel nélkül külföldi egyetemet végzett, szabályszerűen képesített orvosok, akiknek egyetlen vétük, hogy annak idején, amikor okleveleiket elismerítették, az elismerést végző hazai egyetemek nem kívántak illeték-külön vizsgát. Ezeket a határozatokat az illető tanszakok tanári gyűlése hozta meg az oklevél és az oklevelet kibocsájtó egyetem tananyagának felülvizsgálata után. Voltak esetek, amikor a két tananyag között különbség mutatkozott és ilyenkor elrendelték a vizsgát. Mindez azonban nem volt elegendő, mert hátra volt Bucureşti-ben a szigorú nosztrifikációs vizsga, ami kétségetlenül alkalmas volt arra, hogy a külföldi egyetem képesítésén túl is meggyőzze a vizsgáztató bizottságban résztvevő külföldi országos hírnévek örvendő szakorvosokat, a vizsgára jelentkezettek tudásáról.

Azadon negyven 1919: után végzett és mintegy ötven 1919. előtt végzett orvost érint a felülvizsgálata. Az aradi orvosok is csatlakoznak ahhoz az országos mozgalomhoz, amelynek keretében az érdekeltek a legfelsőbb helyhez folyamodva kívánják igazukat érvényesíteni. A mozgalom célja a kérdés tárgyilagossá ismertetésének az ország valamennyi tartományi kormányzóhoz való eljuttatása, hogy a királyi helytartók, közbenjöttével a kormánytól és öfelsége II. Carol királytól is elérhessék ügyüknek alapos, elfogultságtól mentes és téves beállításkat immár nélkülöző tanulmányozását. Az érdekeltek hatvan százaléka az Ökirályságban lakik, a fennmaradó negyven százalék jelentős része sváb és szász, ezenkívül van köztük magyar és más nemzetiségű orvos is. A zsidó orvosok, akiket még annak idején úgy igyekeztek beállítani, mintha az 1500-érvényes részét tennék ki és hamis diplomák tömegével az ország közegészségügyét veszélyeztetnék, csak aránylag kis százalékkal szerepelnek az összesek között. Pedig a zsidókérdés volt a cégér, amely alatt ez a mozgalom és eljárás megindult.

Az orvosok, akik betegségeket gyógyítanak, fájdalmakat orvosolnak, most maguk kéri sérelmeik orvoslását. Járványos betegek ágya mellett, görcsükben kínlódó haldoklók fölé hajolva áll az

orvos azon az őrhelyen, amelynek jelentőségét nem lehet országhatárok közötté jelentékteleníteni. Az orvosnak, ha valóban, a szó igaz értelmében orvos, — és ezt nem lehet semmiféle képesítés felülvizsgálattal ellenőrizni — hivatását kell teljesítenie, amiben nem akadályozhatják meg a közjó, a közérdek és az igazságosság szellemének sérelme nélkül. Soha sem lehet egy országban elegendő orvos, különösen akkor, amikor annyi bajjal, jajjal, államügyet jelentő problémával kell megküzdenie a közegészségügynek, mint nálunk. Vannak jó orvosok és rosszak, lelkiismeretesek és hanyagok. Mint

minden pálya, az orvos mesterség is változatos emberanyag kerete. De nincs, nem is lehet román, francia, vagy magyar képesítésű orvos, hiszen a bacillusok, mikrobák, gombák, kórokozók gyilkos hada nem beszél emberi nyelveket s egyaránt fenyeget mindannyiunkat. Kár lenne az orvostudományt leszállítani arról a színvonalról, amely a leggyilkosabb háborúban is határokon, táborokon felül emelte az ellenséghez és a testvértáborhoz egyaránt az egyetemes gyógyászat felkészültségével lehajló Orvost.

BALLA KÁROLY

Országos viszonylatban egységesítik

a nyugdíjakat Szeptember elseje után nyugdíjazott tisztviselők javadalmazására vonatkozik az új törvény

Amint már megírta az Aradi Közlöny, a pénzügyminiszter és igazságügyminiszter új rendeletétörvényen dolgoznak, melyet rövidesen végleges formában elkészítenek és amely az állami tisztviselők nyugdíját az egész országban egységesíti.

Eddig ugyanis megtörtént az, hogy ugyanazon szolgálati év és ugyanazon szolgálati beosztás mellett különböző nyugdíjat kaptak a nyugdíjazottak. Az új nyugdíjtörvény tehát megszünteti az eltéréseket és egységes nyugdíjat állapít meg az egész ország területén. Az új törvényrendelet intézkedései már vonatkoznak mindazom nyugdíjasokra, kik ez év szeptember elseje után mennek nyugdíjba.

A szeptember elseje előtt nyugdíjazottak nyugdíját a törvényrendelet nem érinti, valamint nem érinti az érdekelt özvegyeket és árvákat sem. Az 1938. szeptember elseje után nyugdíjazott állami tisztviselők az utolsó három évi fizetésük középárányát kapják.

még pedig harmincöt évi szolgálat után 4000 leies átlagfizetés mellett 90 százalékot, az utolsó három év 4001 és 6000 leig terjedő középárányosa mellett 89 százalékat az összegnek. 6001—8000 leig 88 százalékat, 8001—10.000 leig 87 százalékat. Továbbiakban is ez az arány, úgyhogy például 32.000 leies átlagfizetés az utolsó három évben és harmincöt évi szolgálat után 75 százalékat kapják volt fizetésüknek. Harmincöt évnél rövidebb szolgálat után a fizetés 25 százaléka jár azon javadalmazásnak, melyet 35 évi szolgálat után kapott volna. Tíz évnél hosszabb szolgálat után ez évenként három százalékkal egészül ki. Továbbszolgálat alatti 15 évi szolgálat után 50 százalékat kapják fizetésüknek, mozdonyvezetők 25 évi szolgálat után oly nyugdíjat kapnak, mintha 35 évig szolgált volna.

Az új rendeletörvény még számos intézkedést tartalmaz a nyugdíjasok özvegyeire és gyermekeire vonatkozólag, azonban ismételtük, mindez csak azokra vonatkozik, akik 1938. szeptember elseje után vonultak nyugalmába.

Engedélyezték a mozgómagyarnyelvű falragaszait Kolozsváron

Remény van a magyar filmfeliratok visszaállítására is

Kolozsvár. Szerdán közölték a kolozsvári mozgószínházakkal, hogy engedélyezték a filmeket ismertető magyarnyelvű falragaszok és roncáulak terjesztését. A mozgószínház közönségnek régi sérelmét orvosolja részben az intézkedés, mert mint ismeretes — eddig nemcsak a filmek magyar feliratai voltak eltiltva,

hanem a bemutatott filmek címét sem hirdethették magyarnyelvű falragaszok.

Érdeklődésünkre egyik helybelli mozgószínház igazgatója még azt is közölte, hogy a magyar filmfeliratok engedélyezése iránt is kérvényt adtak be és remélik, hogy ez is rövidesen kedvező elintéztést nyer.

Tej három hónapig friss marad

Új találmány Amerika legnagyobb vegyészeti laboratóriumában

Washingtonban most adták ki a 2.125.396. számú szabadalmat Reichert és McAllister kémikusok találmányára. Mindketen a du Pont konzern vegyészeti laboratóriumában dolgoztak. Most feltalálták a tej frissen tartásának módját, aminek főleg háborúban, vagy meleg vidékeken lehet nagy értéke, de a háziasszonyok iskolák, kórházak számára mindennapi körülmények között is kellemes újítás.

A recept igen egyszerű: a tehez viszonyítva egy százalék hidrogén-peroxidot (amivel szép hőlgelyeink hajukat szokták) és egy ezrelék káliumjodidot veszünk. Majd a tejet fél vagy egy órát forraljuk... Utána berakjuk a kamrába és két hónap múlva megisszunk. Persze nem egészen így van. A jódkáliumos hidrogénperoxidos forralás után a tej valóban annyira sterilizált, hogy három hónapnál tovább is eláll és rendes szobahőmérsékleten friss marad, de otthon azért mégis nehéz lenne forralni, mert közel egy óra hosszat pontosan megadott, egyforma hőmérsékleten tartani a tejet, ez a háziasszonyok számára kissé nehéz feladatnak bizonyulna. Amint a háziasszonyok keserveiből jól tudjuk, ez a hasznos ital rögtön kifut, ha felügyelet nélkül hagyják a tűzön melegedni.

Viszont a tejgazdaságokban és más vállalatoknál, ahol a sterilizálásra már eddig is be voltak rendezkedve, a tej „befőzésének” találmányát könnyen hasznosíthatják. A feltalálók azt állítják, hogy a tej ízén a konzerválás módja nem változtat semmit és a felhasználó vegyszerek, ebben az arányban, egyáltalán nem ártalmasak. Utóbbit tudjuk, előbbit azonban csak akkor hiszszük majd el, ha már megkóstoltuk azt a háromhónapos tejeskét.

Ötletes széhamost tartóztatott le a bucaresti-i rendőrség

Bucurestiből jelentik: A rendőrség tegnap elfogott egy Wolf nevű egyént, aki ötletes módot talált ki a pénzkéréshez. Szabóműhelyek közelében rejtőzött el és megvárta, míg az inasgyerek az elkészített ruhákat az üzletfélnék elviszi. Megállította, kikérdezte őket és az illető házból 6 jelentkezett, mint a megrendelő és elvette a ruhát az inastól.

Márton István és Schmidt József villamsujtotta turiszták monumentális emlékművének avató-ünnepélye

szeptember 18-án, vasárnap, Livádán, a tornaegyesület rendezésében. Külön villamosokra a helyszínrig jegyek 50 leiert. Részletek az egyesületi helyiségben. Ünnepi műsor. Visszatérés déli 1 óra és este 7 órakor.

A „Stampa“ elragadtatott-hangu cikke Ófelsége II. Carol királyról

Róma. „Ki az, aki kopogás nélkül belép az ajtón? II. Carol király!” címmel gyönyörű cikk jelent meg Románia uralkodójáról a *Stampa*-ban. A lap leírja azokat a benyomásokat, amelyek Ófelsége II. Carol király személyes közreműködése váltott ki világszerte. A román közéletet új alapokra fektette, kiirtotta a visszaéléseket és véget vetett azoknak a régi erkölcsöknek, amelyek az összeomlás küszöbére sodorták az államszerkezetet. A cikkben Ófelsége váratlan hivatalos látogatásairól jelentek meg részletek. Például Nagyváradon, ahol a város polgármestere az ajtóban találkozott össze az uralkodóval, aki nyomban a könyveket kérte tőle. Ilyen váratlan látogatások az ország minden részében voltak és ezeknek eredményeként a bűnösök nyomban megkapták megérdemelt büntetésüket. A korrupció évtizedeken keresztül megbénította a gazdasági életet és ez most meg-

szünt. II. Carol király tökéletes könyvelővé vált, de a közigazgatási ügyeken kívül száz más dologgal is foglalkozik. Gépkocsija feltűnik az ország legelhagyatottabb részeiben a szegény falusiak kunyhói előtt, pénzt osztogat az arra rászorultaknak, elrendeli, hogy utakat építsenek és könyvtárakat létesítsenek. Beszélget a munkásokkal és meghallgatja kéréseit. Ennek a tevékenységnek köszönhető, hogy az utóbbi hónapokban az állam jövedelmei emelkedtek, a lakosság szelleme megváltozott, mert felismerték, hogy csak az uralgó energiája mentheti meg az országot az anarchiától és felfordulástól, amelyet az előző kormányok szelleme idézett elő. Miként Harun al Rasid, úgy utazik ő is minden kíséret nélkül, egyszerű ruhában, fején baszk sapkával, egyedül vezeti hatalmas gépkocsiját. Ófelségének jelszava: „Igazságot és erélyt mindenkinél és Románia újja születik.” (Rador.)

Márton Áront nevezték ki az erdélyi püspökség apostoli kormányzójává

Valószínűleg az apostoli kormányzót véglegesítik a gyulafehérvári püspöki tisztségben. — Kolozsváron keresztül Gyulafehérvárra szállították Vorbuchner Adolf dr. az elhunyt püspök földi maradványait

Kolozsvárról jelentik: *Vorbuchner* Adolf római katolikus püspök hirtelen elhalálozása következtében megüresedett püspöki tisztség betöltésével kapcsolatosan intézkedés történt. Csütörtök délben ugyanis a fővárosból távbeszélőn felhívták a gyulafehérvári püspökséget és közölték, hogy a Szentészék *Márton Áron* kolozsvári kánonok plébánost nevezte ki apostoli kormányzónak. *Márton Áron* az új apostoli kormányzó mindössze 40 éves és nagy tiszteletnek örvendő széles körökben. Valószínűnek tartják, hogy az apostoli kormányzót,

aki ideiglenesen tölti be *Vorbuchner* püspök örökét, véglegesítik és *Márton Áron* kerül a gyulafehérvári püspöki székbe.

Vorbuchner Adolf püspök földi maradványait szállító halottaskocsi csütörtök este háromnegyed 10 órakor érkezett meg Kolozsvárra, ahol *Márton Áron* apostoli kormányzó, aki gépkocsival a halottaskocsi elé utazott, beszentelte a koporsót. Mintegy félóra után *Vorbuchner* Adolf földi maradványait továbbszállították Gyulafehérvár felé.

Unnepélyes eskütételek az aradi igazságügyi palotában

Megéjtették az új igazságügyi évad bírói beosztását. — *Ionescu S. Petre* főügyész továbbá *Mándru Nicolae* és *Alexandrescu Alexandru* tagozati elnökök eskütétele

Csütörtökön délelőtt 10 órakor zsúfolásig telt meg a törvényszék esküdtársi terme. A padokba ültek az ügyvédek és a törvényszék tisztviselői foglaltak helyet, az ügyészi asztalon pedig gyertya égett, előtte szenteltvíz-tartó és a kereszt állott. A törvénykezési év ünnepeles megnyitására készülődtek és valamivel tíz óra után el is foglalták helyüket a bírák, megérkezett *Popovici Nicolae* dr. teológiai tanár, aki csakhamar hozzákezdett a rövid istentisztelet szertartásához.

A betegen fekvő főelnök helyét *Ludosan Nicolae* törvényszéki tagozati elnök foglalta el, míg jobbán *Mándru Nicolae* tanácselnök, a harmadik tagozat most kinevezett elnöke és balján *Alexandrescu Alexandru* a második tagozat új elnöke foglaltak helyet. A terem másik oldalán a bírák sorakoztak fel, valamennyien talárban. Az ügyészi tisztet *Gutunoiu Iancu* ügyész töltötte be.

Az istentisztelet után *Popovici Nicolae* dr. teológiai tanár rövid, de nagyhatású beszédet intézett az eskütevő új elnökökhöz és a főügyészhez. Beszéde befejezésekor *Mager Andrei* püspök jókívánságait tolmácsolta. Ezután *Ludosan Nicolae* jelt adott az eskü, letételére és *Daescu* törvényszéki főtanácsjegyző felolvasta az eskümintát. Elsőnek *Ionescu S. Petre* a távozó *Vulpe* Constantin vezető-főügyész helyére kinevezett új főügyész tette le érces hangon az esküt, majd pedig *Mándru Nicolae* és *Alexandrescu Alexandru* elnökök mondták el az eskümintát.

Ezután *Ludosan Nicolae* rövid beszédet mondott, amelyben megemlékezett arról, hogy a törvénykezési évad megnyitóünnepélye a tradíció szerint ment végbe és sajnálkozását fejezte ki a beteg *Orezeanu* Romulus távolléte miatt, majd pedig üdvözölte a kinevezetteket. A negyedik tagozat elnökének beszéde után *Miclosi Emil* dr. az Ügyvédi Kamara választmányi tagja köszöntötte a hivatalbálozókat, valamint *Orezeanu Romulus* főelnököt, akit betegsége tartott távol és elmondta, hogy a bírói, valamint az ügyvédi kar között mindig kollegiális jó viszony uralkodott és reméli, hogy az előléptettek, akik réggen teljesítenek Aradon szolgálatot és ismerik Aradot, továbbra is ápolni fogják ezt a jóviszonyt.

Ionescu S. Petre főügyész, aki nyomban esküjének letétele után elfoglalta helyét az ügyészi emelvényen, nagyhatású beszédében jelentette ki, hogy mindenkor az igazság és csakis az igazság vezérli és igyekezni fog az igazságot azon a nívón tartani, amelyet ennek a városnak ügyészsége megérdemel.

Alexandrescu Alexandru tagozati elnök beszédében azok nevében köszönte meg a *Ludosan* elnök, valamint az Ügyvédi Kamara képviselőjének szavait, akiket vele együtt előléptettek. Hangsúlyozta beszédében, hogy az igazság vezérli úgy őt, mint kartársait és a törvény előtt minden ember egyforma faji vagy felekezeti különbség nélkül.

A beszédek elhangzása után az elnöki

asztalra helyezték az urnát, amelyből egymásután húzta elő *Ludosan Nicolae* elnök a papírszeletkéket, amelyekre a bírák neveit írták. Ezzel a sorsolással állapították meg ugyanis az elkövetkezendő igazságügyi évad tagozati beosztását. Eszerint az első tagozat elnöke *Orezeanu Romulus* főelnök, a beosztott bírák pedig: *Hanganu, Ianca, Stroiescu* és *Spornic*. A második tagozat elnöke *Alexandrescu Alexandru*, bírák: *Seracu, Mager dr., Ciorapciu, Dragoș*. Harmadik tagozat elnöke *Mándru Nicolae*, bírák: *Berov, Hutiu, Nesselrode* és *Sanmartianu*. A negyedik tagozat elnöke *Ludosan Nicolae*, bírák: *Herb, Bondelev, Popescu* és *Bujor*.

Az első vizsgálóbírói tagozat vezetője, mint ismeretes *Perva* bíró, míg a második tagozat vezetője *Murgescu* törvényszéki bíró.

A beosztás megtörténte után az esküt tett főügyészt és a két tanácselnököt a jelenlévők jókívánságaikkal halmozták el.

Argeseanu tábornok, hadügyminiszter bucszlatta Mardarescu tábornokot

Bucurestiből jelentik: *Argeseanu* tábornok hadügyminiszter ma beszédet mondott *Mardarescu* tábornok temetésén és többek között a következőket mondotta:

— Ófelsége rendelkezése a nemzet halottjának tekintjük *Mardarescu* tábornokot. Nem is tekinthetnők másnak azt a hős férfit, aki hadseregünket a nemzeti ideálok megvalósításáért folytatott harcban vezette. Ezután az elhunyt rövid életrajzát közli, majd így folytatta:

— Sohasem igazolta be jobban hadseregvezetői tehetségét, mint a világháború idején. Neve és hőstettei legértékesebb lapjai maradtak országunk történelmének.

Argeseanu tábornok után *Lapedatu* a szénás nevében, *Panaitescu* tábornok pedig a *Mihai Viteaz* rend lovagjai nevében mondott gyászbeszédet.

Megkezdí működését a városházi rendőrbiztosság

Az új közigazgatási törvény rendelkezéseinek megfelelően Aradváros polgármestere hivatala megszervezte az ugynevezett városházi rendőrbiztosságot. Ennek a hivatalnak hatáskörébe azok a közrendészeti ügyek tartoznak, amelyek a város ügyvitelével állnak összefüggésben. A rendőrbiztosság élére *Versigan* komiszár került és hatáskörébe osztották be a városnál a piac ügyeivel foglalkozó alkalmazottakat. Ezenkívül rendőrszolgálatot és nyomozó közegeket osztottak be a rendőrbiztossághoz. Az új rendőri hivatal ellenőrzi a piac áralakulását, a maximális árak betartását és általában végrehajtja a kereskedelmet szabályozó intézkedéseket. Olyan esetekben, amikor a közönség panaszt kíván emelni az árdrágításról szóló törvény elleni kihágás miatt, feljelentéseit közvetlenül a városi rendőrséghez kell intéznie. Az új hivatal helyiségei a városházán nyernek elhelyezést.

Meghosszabbították a fürdő- helyek vasuti kedvezményét

Bucurestiből jelentik: A fürdő- és üdülőhelyekkel kapcsolatosan a CFR vasutigazgatóság által engedélyezett kedvezményes vasuti tarifa érvényességét szeptember 20-ig meghosszabbították. Az utasok a kedvezményes tarifát olyképpen vehetik igénybe, hogy legkésőbb szeptember 20-án éjfélkor utaznak el a fürdő- vagy üdülőhelyekről.

CENTRAL: 5 és 7 15 Premier!
9 50

A halálrulett

Izgalmas! Erdekfeszítő! Látványos!

John Darrow

Mary Brian

ARADI KOZLONY

Telefon: 11-51. Sürgőnycim: KOZLONY

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
ARAD, Bul. Reg. Maria No. 19.

Előfizetési áraink:

Egész évre . . . 840 lel || Negyedévre 210 lel
Félévre . . . 420 „ || Egy hónapra 70 „

Kétféle módszer

Régi igazság, hogy a cégér csak meggyőző érvekkel hatásos; hanem az érveknek csattanóknak kell lenniük a célszerű, ha lehetőleg közeli személy vonatkozásban állnak az olvasóval. Persze ennek többféle módja van. Lehetnek az érvek finomak, tapintatosak, de lehetnek nyersék, durvák is. A két végletet a japán és az amerikai hirdetés képviseli. Egy kobei szőnyegkereskedés például nemrég így hirdette készítményeit: „Szőnyegeink oly puhák, mint az újszülött bőre. Olyan gyengéden kezeljük őket, mint fiatal férj a feleségét. Kérjük, látogassa meg áruházainkat! Választékos udvariaságu fogadtatásban részesül. Alkalmazottaink szeretettel töltek, mint az apa, aki nem tud hozományt adni leányának és férjét keres számára. Ugy fogadjuk Önt, mint az első napsugarat egy boros nap után...”

Az amerikai üzletember viszont így igyekszik vásárlásra csábítani a közönséget: „Az Ön idegrendszere odavan, Ön már csak emberronsz. Valószínűleg hamarosan vége is lesz. Meg akar menekülni? Csak egy módja van rá, a mi „Bivalyerős” villamos testgyűrő készülékünk. Azonnal vegye meg!”

— IDÓJÓSLAT. Változó felhőzet, a hőmérséklet némi csökkenése várható.

— Elhalasztják Ottescu királyi helytartó beiktatását. Bucurestiből jelentik: A „Capitala” című fővárosi lap értesülése szerint Nicolae Ottescu, a Tengerpart menti tartomány királyi helytartójának beiktatását elhalasztották. A helytartó gyengélkedik és ezért arra kérte Călinescu belügyminisztert, hogy a beiktatás ünnepségét halasszák el néhány nappal.

— Kinevezték a sajtó- és propagandaügyi alminiszterium mozgókép osztályának igazgatóját. Bucurestiből jelentik: Titeanu Eugen sajtó- és propagandaügyi alminiszter Pucariu Mihail sajtóügyi igazgatót az alminiszterium mozgókép igazgatóságának vezetésével bízta meg. Az új igazgató hatáskörébe a film- és a mozgóképszínházak tevékenységével kapcsolatos ügyek tartoznak.

— MAGYAR ALPOLGÁRMESTERE LÁSZ NAGYVÁRADNAK. Nagyváradról jelentik: Megérkezett Nagyváradra a kolozsvári királyi helytartóság átirata, mely polgármesternek Chirila Ágoston, volt Bihar megyei alprekterust nevezte ki. Jól informált helyről nyert értesülés szerint rövidesen kinevezik Nagyvárad két alpolgármesterét is. A két alpolgármester — mint beavatott helyről hírlék — Guerman Victor dr. orvos, a Casa Națională elnöke és Solyom Kálmán dr. nyugalmazott törvényszéki bíró lesz. Solyom Kálmán dr. a közéletben eddig bírói ténykedésén kívül nem játszott szerepet, nyugdíjaztatása után azonban a református egyházmegye egyhangú bizalommal választotta meg tanácsbírájává. A két alpolgármester kinevezésére rövidesen sor kerül.

— Romániába látogatott a legendáshírű Lawrence ezredes testvére. Bucurestiből jelentik: Érdekes vendég érkezett a fővárosba: néhány napja Bucurestiben tartózkodik Arnold Lawrence, a cambridgei egyetem történelem és archeológia tanára, a hírneves Lawrence ezredes testvére. Arnold Lawrence Palesztinában, Törökországban és Bulgáriában tett körutazás után látogatott el Romániába. A cambridgei egyetem tanára szerzője annak a hírneves könyvnek, amely Lawrence ezredes, „az arabok koronázatlan királya” néven ismert politikai szolgálatra beosztott kitűnő angol tiszt életéről szól és amelyet számos nyelvre lefordítottak. Bucuresti érdekes vendége felesége és Hearst Brown, a 300 lapra kiterjedő amerikai lapkonzern-tulajdonos család fejének unokája társaságában utazik.

— A börtönök valamennyi alkalmazottja köteles egyenruhát viselni. Bucurestiből jelentik: Victor Iamandi igazságügyminiszter elrendelte, hogy a jövőben az ország összes börtöneinek személyzete egyenruhát hordjon. A szabály aiól még a börtönigazgatók sem kivétel. A börtönök őrsége és hivatalnokai a szolgálati időben kell viseljenek az egyenruhát.

— TILOS A MAXIMÁLIS ÁRNÁL DRÁGÁBB KENYÉR ÁRUSÍTÁSA. A város gazdasági ügyosztálya figyelemzavarral fordul az aradi közönséghez, hogy luxuskenyér minősítés a gyakorlatban nem létezik és az ugynevezett fehér kenyér árát — mint ismeretes — szintén maximálta a város vezetősége. Eppen ezért a közönség tiltakozzék az ellen, ha luxuskenyér néven fehér kenyeret kívánnak számára a maximalisnál drágább áron eladni. Hangsúlyozza a gazdasági hivatal közleménye, hogy olyan esetben, amikor a pékek, vagy kereskedők megtagadják az olcsóbb minőségű kenyér kladását, mert ilyet nem tartanak, vagy mert ez a kenyér-minőség kifogyott, az eladónak kötelessége a következő jobbminőségű csoportba tartozó kenyeret a kért minőség számára meghatározott áron kiszolgáltatni. Közli azt is a város gazdasági ügyosztálya, hogy olyan esetben, amikor a vevő a mézszárszékében csontnélküli hús kimérését kéri, a húsparosoknak azokban áll kilónként 4 lelel túllépni a maximális árat.

— 35 házasságkötés az aradi városházán. Az új rendelkezésnek értelmében ezentúl csak egyszer egy héten, a csütörtöki napon lesznek házasságkötések és csak kivételes esetben adnak engedélyt más napokra. Az első csütörtök ma volt és a házassági kedvre jellemző, hogy a mai napra 35 házasságkötés van kitűzve. A házasságkötés Riscujta Moise alezredes-alpolgármester adja össze.

Rovarirtás a repülőgépen

London: Az utas- és teherszállító légitforgalom kiellődése szükségessé tette, hogy a vasutakhoz és hajókhoz hasonlóan a nagy utasszállító repülőgépeken is bevezessék a léregritást. Kivált forróvívi vidékeken közlekedő járatokon bizonyult fontosnak ez az intézkedés, mert ott nagy számban lehetnek el az utasok helyiségeit a kellemetlen rovaröltségek. Az angol „Imperial Airways” légitforgalmi társaság erre a célra különleges permetezőkészüléket dolgozott ki, mely éghetetlen. A butorokra ártalmatlan s orosz szagot nem terjesztő rovarirtó folyadékot szór széljével finom sugárban az utasülékben. Ezen a módon megakadályozható, hogy a repülőgépek kártékony élősködőket hurcoljanak egyik vidékről a másikra.

— Fényes esküvő színhelye lesz szombaton este 7 órakor az aradi görögkeleti katedrális. Itt tartja egyházi esküvőjét az aradi társaságok közkedvelt tagja, Putici Andrei nyugalmazott főbíró leánya, Putici Zseni, Nerva Porumb lugosi építésmérnökkel. A fiatal aradi urileány rövid ideig iskolának elvégzése után az aradi megyei prefektúra tisztviselője volt és most, amikor a tisztviselő egyrészt áthelyezték a temesvári királyi helytartósághoz, őt is oda nevezték ki. Putici Zseni új beosztását azonban már nem fogadja el, mert időközben eljegyezte magát a fiatal építésmérnökkel, akinek egyébként aradi kapcsolatai vannak, miután Pascuti dr. hatósági orvos sógora. A fiatal párt Codreanu lelkész adja össze szombaton este 7 órakor, majd pedig a Dacia étteremben esküvői vacsora lesz. A násznagyit tisztet az esküvőn egyrészt Cilibia Vasile adminisztrátor, másrészt pedig dr. Pascuti tölti be. A fiatal pár a kora hajnali órákban nászútra utazik.

— Dr. Radó nőorvos holnaptól rendel.

— Zarah Leander, a híres filmszínésznő és énekesnő Budapesten tartózkodik és a rádióban is szerepelni fog. Ezalkalommal a Rádióélet most megjelent legújabb száma érdekes berlini beszélgetést közöl a gordonka hangú művésznővel. A Rádióélet szerkesztősége: Budapest, Sándor-uca 7., kívánságra készséggel küld ingyen irattávjányszámot.

Edes a bosszu!

Kép szöveg nélküli!

— „SZABAD BEMENET” mellett zenés reklámbemutatót rendezünk szombaton déli 11.30 órakor. Bemutatjuk, a modern technika vívmányát, ujonnan felszerelt színes reklámvetítő gépünket működésben. Ilyen berendezés Erdélyben kizárólag csak nekünk van. Egészen újszerű, látványos és érdekes a vetítésünk.

Díltalan zenés bemutatónkra tisztelettel meghívjuk Aradváros és környéke l. t. előkelő iparosait és kereskedőit, valamint az érdeklődő közönséget.

SCALA-mozli igazgatósága.

— Lengyel léggömb kényszerleszállása Tucu Severin közelében. A turnuseverinl hatóságokhoz értesítés érkezett, hogy Catunele község határában egy léggömb kényszerleszállást hajtott végre. Bizottság szállott ki a helyszínre, amelynek tagjai megállapították, hogy a léggömb a Cordon-Bennett versenyen vett részt és szeptember 11-én indult Liégeből. Huszonhárom órai repülés után — egy szélvihar Erdély fölé sodorta a légi lármívét. A személyzet kétségbeesetten igyekezett urrá lenni a léggömb felett, minden felesleges súlyt — így a ruházati felszerelést és az oxigéntartályokat is — kidobták a kosárból, de minden hiábavalónak bizonyult, mert kényszerleszállást kellett végrehajtaniok. A léghajót Zvezec Leivscovsci és Maria Lausoyet lengyel mérnökök kezelték.

— Megfellebbezték a betiltásról és pénzbírságról szóló végzést a Dacia tulajdonosai. Az aradi Dacia kávéház, étterem és szálloda tulajdonosai ma fellebbezést nyújtottak be a bírósághoz a városi főorvosi hivatal ismeretes végzése ellen, amelynek értelmében egészségügyi okokra való hivatkozással a vendégipari üzem működését felfüggesztették. Az ellenkezés pikánsával a főorvosi hivatal először tíz, majd tizenöt ezer lei bírsággal sújtotta a vállalatot az egészségügyi törvény rendelkezései elleni kihágás címén és a fellebbezés erre a végzésre is kiterjed. A tulajdonosok azt kérik, hogy a bíróság mondja ki a betiltó végzés szabálytalanná voltát és törölje a huszonöt ezer lei bírságot is.

Se caută de către întreprindere mare

stenotipist (stenotipistă)

ou onostintă de limbă.

Oferte sub „HARNIO” la Rudolf Mosse Arad

— Kinevezték a magyar Ujságíró Kamara zsűrijét. Budapestről jelentik: A sajtókamara felállításával elérkezett az új sajtójogi törvény a legjelentékenyebb pont megvalósításához és pedig a sajtókamarába való felvétel kérdéseinek tisztázásához. Ennek a bizottságnak összeállításán, felfogásán és megítélésén mulk, hogy kit vesznek fel a magyar sajtókamarába. A sajtókamarába való felvételt eszközöl bizottság tagjait Imrédy Béla miniszterelnök tegnap nevezte ki és azok a következők: A miniszterelnökségi sajtóosztály részéről Kolosvári-Borcsa Mihály sajtófőnök, a külügyminiszterium részéről Szentivány sajtófőnök, az igazságügyminiszterium részéről Traeger Ernő sajtókormánybiztos. Azután Zimmerth Ferenc, a Magyar Távirati Iroda főszerkesztője, Tórs Tibor, Esti Ujság. Tóth László, a Nemzeti Ujság főszerkesztője, az Ujságíró Egyesület elnöke, Horváth Ödön, a Kecskeméti Hírlap szerkesztője, Baranyai Lajos, Bathányi-Hittner István és Jékay László a lapkiadók részéről s végül Praznovszky Iván volt miniszter, a magyar lapkiadók szindikátusának elnöke.

— AZ OSZTÁLYSORSJÁTÉK NYERŐSZÁMAI. Az állami osztálysorsjáték szeptember 15-iki húzásának nyerőszámai: A nyerő főszorsjegyek: Lei 1.000.000.— No. 48707, lei 400.000.— No. 38530, lei 200.000.— No. 34780, lei 100.000.— No. 7506, 4189, lei 50.000.— No. 60792, 43742, 31428, 55257. — 912 lelt nyertek a következő végződések: No. 09, 24, 28, 31, 66. — Melléksorsjegyek: Lei 1.000.000.— No. 247548, lei 300.000.— No. 234108, 376965, lei 100.000.— No. 247132, 330497, 127249, lei 50.000.— No. 340472, 156176, 216730, 341214. — 228 lelt nyertek a következő végződések: 220, 244, 279, 430, 479, 569, 681, 866, 966, 995.

— A „Societatea pensionarilor publici și particulari din județul Arad”, Strada Mocioni No. 2. (A Köz- és Magánalkalmazottak Nyugdíj Egyesülete szombaton, f. hó 17-én választmányi ülést tart, amelyre annak rendes és póttagjai: ezennel meghívja az elnökség.

— Természetjárók emlékünnep. Az Erdélyi Körpárt Egyesület a vasárnapi emlékünnepre való tekintettel hivatalos urát nem ír ki. Azok a tagok, akik a lívadási emlékünnep felavatási ünnepségén részt ohajtanak venni, szombat délig jelentkezzenek Mihálik Gyula titkárnál. Indulás vasárnap reggel a 7.55 óras villamossal. Visszatérés este.

Pacha Agoston dr. bérmautja Aradmegyében

Magyarpécskai tudósítónk jelenti: Dr. Pacha Agoston megyéspüspök bérmautja során szerdán a késő délutáni órákban Magyarpécskára érkezett. A község határán lovasbandérium, kerékpárkülönítmény és egy kocsi tábor várta. A község szélén Csepella Gábor községi bíró, Magyarpécska nevében üdvözölte. A hivatalos fogadtatás a templomtéren folyt le. Várady Antal a református egyház, Lalta Ioan iskolaigazgató a tanügyi hatóság nevében, Karácsonyi Iván Gézáne a női kongregációk nevében, Polinyi Pannika és Várady Attila a bérmálandó gyermekek nevében üdvözölték. A püspök ezután a templom elején közadakozásból felállított fehér márvány keresztet szentelte fel. A felszentelés után a parochián fogadás következett.

Csütörtökön reggel a püspök fényes papi segédjével 725 gyermeket bérmált meg több ezer katolikus hívő jelenlétében. A püspöki kíséret tagjai voltak: dr. Lakatos Ottó minorita plébános, dr. Wild Endre házfőnök, Harsányi Vince, Heber János p. titkár, Siebig Frigyes pápai kamarás, Lukáts Imre tornyai esperes, dr. Kienitz Géza u. aradi, Papp Károly soborsini, Takáts Vince székudvari, Oláh Vencel borossebesi, Klank Jenő fakerti, Székely Ferenc majláti, Eisele József német-szentpéteri, dr. Stéger Sándor zimándi, Krisztics Gyula nagykomlói, Hampel Károly nagyvarjasi, Szotyori Géza, Szalai Albert plébánosok, Borsos Lajos újpécsi káplán, Lengyel István helybeli esperes, Magdás István és Bildis József magyarpécskai káplánok. Csütörtökön délután Szemlakon bérmált a püspök, míg pénteken reggel Magyarpécskán tart püspöki misét és utána a gyulafehérvári temetésre utazik.

J U N O

Itt írjuk meg, hogy a Bécsben elhunyt Vorbuchner Adolf dr. erdélyi püspök földi maradványait Gyulafehérvárra szállítják és szombaton helyezik örök nyugalomra az egyházejedelmek ősi kriptájában. Pacha Agoston dr. megyéspüspök, megszakítja ősz bérmakörútját és holnap Unterweger Lothár dr. kanonok, dr. Wild Endre aradi minorita házfőnök, Heber püspöki titkár kíséretében Gyulafehérvárra utazik, ahol részt vesz Vorbuchner Adolf dr. erdélyi püspök temetésén. Cisar érsek esetleges akadályoztatása esetén dr. Pacha Agoston megyéspüspök végzi a temetési szertartást.

Dr. Wild Endre az aradi minorita rendház képviselőjében vesz részt az erdélyi püspök temetésén. Pénteken délután négy órakor Pacha Agoston dr. kíséretében Aradról indulnak Gyulafehérvárra. Dr. Pacha Agoston, aki jelenleg bérmakörúton van, az erdélyi püspök temetése miatt kénytelen megszakítani körútját.

Vorbuchner Adolf dr. erdélyi püspök temetése, mint ismeretes, szombaton délelőtt 10 órakor kezdődik. Pacha Agoston dr., dr. Wild Endre aradi minorita házfőnök kíséretében a temetés után azonnal vonatra ül. Délután két órakor indulnak Gyulafehérvárról és este 8 óra tájban már Aradra érkeznek. Pacha megyéspüspök az éjszakát itt tölti Aradon a minorita rendházban és vasárnap reggel már Zimándra utazik, ahol a templomszentelés lesz és ez alkalommal kiosztja a bérmálás szentségét is.

A megszakított bérmakörútját hétfőn folytatja a megyéspüspök. Először Zádorhákon, azután Ó-csanádon, Ujaradon, Kisszentmiklóson, Tornván, Szederháton, Nagyvarjason, Glogovácon, Mikalakán, Folián, Voitezen és Gizella-telepen osztja ki a bérmálás szentségét.

— Marólugot ivott egy 73 esztendő aradi napszamos. Ma reggel hét óra tájban jelentették a rendőrkészura ügyeletes osztálynak, hogy Forgács Imre 73 esztendő Saguna-uca 62. szám alatt lakó aggasztán az éjszaka folyamán nagyobb mennyiségű marólugot ivott. Az életunt aggasztán tettét csak hat óra tájban vették észre hozzátartozói. A rendőrség azonnal beszállította az életunt embert a kórházba, ahol az ügyeletes orvos gyomormosást alkalmazott. A rendőrség megindította a nyomozást annak megállapítására, hogy mi készítette az öngyilkosságra az öregembert. Az életunt ember állapota rendkívül súlyos.

A „gummiradler...”

Aradváros vezetősége a világháború előtti békeévek emlékeit idézi: határozat jelent meg, amelynek értelmében a bérkocsisok számára kötelező járműveik csinosítása, a gummikerek alkalmazása, a kocsisoknak egyenruhát kell viselniük és nem szabad ezen túl agyonhajszolt lovakat a kocsi elé fogniok. Az év utolsó napjáig meg kell történnék a nagy átalakulás, amely a jellegzetes vidéki konflisokból simángördülő, kényelmes, szemrevaló fogatokat varázsol s a gyeplőt kezelő kocsisokat nagyvárosban is helytálló, csinosan öltözött „személyzetté” finomítja.

A „gummiradler” a negyedszázad előtti idők járműve volt. A századforduló körül kialakult vidéki urbanizmus fővárost utánzó divatozása áttelepítette a kisvárosok szinte vadonutaj aszfaltjára a gummikerekű kocsikat, amelyeknek börtülésén pepitanadrágos gavailérok és nagykalapos hölgyek feszítettek és élveztek az életet.

RÓKÁK MINDEN SZINBEN NAGYVÁLASZTEKBAN

SZŐRMÉK, BUNDÁK

utolsó dírat szerint, feltűnő olcsó árban

ANTALFFY szűcsmesternél szinbáz mögött.

Külön női kalaposztály.

Közben nagyot fordult a világ. A közlekedés fogalma forradalmi átalakuláson ment keresztül, közúti gépkocsik, villamosok és bérgepkocsik szorították ki a nagyvárosokból a gummikerekű, lövontatású kocsikat, de a kisvárosok szűk távlatában nem tudott győzedelmeskedni a géperejű jármű, itt még mindig megmaradt a konflis, amely viteldíjban versenyképesebbnek bizonyult, mint a bérgepkocsik.

Megkoptak a konflisok, meglátszik rajtuk, hogy az idő eljárt felettünk. Gummikerekű bérkocsi ma már csak ritkaságszámba megy és ha évenként vagy két évenként egyszer fel is tűnt a város utcáin egy-egy ilyen „elegáns” bérkocsi, rejtélyes körülmények között rövidesen ismét

J U N O

kivonták a forgalomból. Megmaradtak a rázós, agyongyötört „bérhintők”, lesóványodott, szomorú kinézésű lovaikkal, kedélyesen káromkodó és a régi bohémvilágra emlékeztető megjelenésű

Birói ítélet szerint:

A repatriálási szándék bejelentése maga után vonja az állampolgárság elvesztését

Egy aradi származású temesvári kereskedő nevét törölték az állampolgári névsorból, mert 1920-ban Budapestre repatriált, ahonnan 10 nap után visszatért Temesvárra

Temesvárról jelentik: Érdekes állampolgársági ügyben hozott elvi jelentőségű döntést az első számú temesvári járásbíró. Egy ismert temesvári kereskedő hónapokkal ezelőtt szabályszerűen benyújtotta iratait a járásbíró sághoz és állampolgárságának felülvizsgálatát kérte. A kereskedő okmányokkal igazolta, hogy 1898-ban Aradon született, majd szüleitől 1913-ban Temesvárra költözött és azóta is megszakítás nélkül lakik itt. Továbbá azt is igazolta, hogy 1918. december 1-én temesvári illetőséggel rendelkezett és ennek alapján 1923-ban nevét bevezették az állampolgársági névsorba. Mindezen felül a városházától nyert igazolvánnyal bizonyította, hogy annak idején nem nyújtott be repatriálási kérelmet.

A járásbíró a fenti iratok átvizsgálása után hivatalból átiratot küldött a megyei prefektúrához, amelytől további vizsgálatot kért a repatriálás tekintetében és a prefektúra lefolytatta a vizsgálatot, majd közölte a járásbíróval, hogy

a kereskedő 1920. június 1-én Budapestre repatriált és lemondott a román állampolgárságról.

Ilyen előzmények után a járásbíró tárgyalást tűzött ki, amelynek során a kereskedő ügyvédje azzal érvelt, hogy ügyfele 1920-ban ugyan

„S C A L A” NAGYFILMEK SZINHAZA

TEL.: 20-10.

A mai napig ezrek látták és csodálták

DANIELLE DARRIEUX, CHARLES VANEL
felejthetetlen alakítását

Visszaélés a bizalommal

(„ABUS DE CONFIANCE”)

Journal és egy szenzációs, eredeti bálnavadászati.

Előadások naponta: 5, 7.15, 9.30 órakor.

Matiné: szombaton 3 és vas. d. e. 11.30, d. u. 3-kor mérsk. hely.

kocsisaikkal úgy ahogyan néhai elclapok ügyes torzképrajzoló kifigurázták annak idején ezeket a csöppet sem modern járműveket.

A történelmi hűség kevéért viszont megemlítendő, hogy megkoptak a bérkocsisok jövedelme is. Eltűnt a hanyag mozlulat, hogy „a többi hagyja, a magáé!” — amivel randevura siető uracsok háritották el a visszajáró pénz átvételét. Ma már kínosan alkudozó, aprópénzre néző utas is kevés akad és a kocsisok egymással versengve török le a díjszabás árait. Csak így őrizhetik meg helyzetüket a vidéki város viszonylatában még mindig drága taxikkal szemben és csak így biztosíthatják a maguk számára a kegyeret, döcögő lovaiknak pedig a tengerivel kevert zabot.

Most azután minden másképpen lesz. Táltsók száguldoznak majd az uccákon és kényelmesen dölhetünk hátra a pompásan párnázott, átalakított és gummikereken guruló bérkocsikban, miközben kellemeskedve legeltethetjük szemünket a kocsis jólszabott egyenruhájának merészvilésű svejfolásán. Megfiatalítják a bérkocsikat s ezzel kétségtelenül komolyan gondoskodni kívánnak a közönség kényelméről. Az, hogy mit szólnak ehhez a lehetetlenséget emlegető, belátást kérő bérkocsisok, más lapra tartozik. Az örvendetes tény az, hogy Arad uccáiról eltűntek a konflisnéven ismert szomorú tákolmányok s az aszfalt zökkenőit gummiabroncs enyhíti majd az utas számára.

INSPEKCIÓS GYÓGYSZERTÁRAK:

FÖLDES gyógyszerár. Str. Eminescu.
KÁRPÁTI gyógyszerár. Bul. Reg. Ferdinand
ROZSNYAI gyógyszerár. Piața Avram Iancu
(Tel.: 15-00.)

J U N O

repatriálni akart, de mindössze tíz napig tartózkodott Budapesten,

ahol nem tudott elhelyezkedni és ezért visszatért Temesvárra, ahol azóta is megszakítás nélkül lakik. A repatriálási nyilatkozat benyújtása idején a kereskedő egyébként is kis-korú volt, nyilatkozata tehát érvénytelen, mert nélkülözötte a szülői beleegyezést.

A járásbíró az azonban nem fogadta el ezeket az érveket és

elrendelte a kereskedő nevének törölését az állampolgársági névsorból.

Ítéletében a járásbíró az elsősorban nagykorúnak nyilvánította a repatriálás időpontjában a kereskedőt, továbbá kimondotta, hogy

az állampolgársági revízióra vonatkozó törvény szelleme értelmében mindazok, akik 1924. február 24-ig bejelentették repatriálási kívánságukat, elvesztették a romániai állampolgárságot.

A repatriálás szándéka — mondja továbbá az ítélet — akár írásbeli nyilatkozatban, akár magánnyilatkozatban, vagy egyéb ténykedések révén jutott kifejezésre, maga után vonja a román állampolgárság elvesztését és így a jelen esetben a kereskedő neve tévedésből, vagy hanyagságból került az állampolgársági névsorba.

Százharminc év után

megtalálták Argentina elásott mesés kincseit,

amely három szélhámos kezén ismét eltűnt

Buenos-Aires. Az élet nagyon sokszor igazolja a regényírók fantáziáját, sőt, ha jókedvében van — még rá is licitál. Buenos Aires-ben most megismétlődött gróf Monte Christo regénye. Ha a történet részletei teljesen eltérők is Dumas világhírű regényétől, de az alapja, a kincs, ami a leghihetlenebbül hangzott Edmond Dantes históriájában — igaznak bizonyult.

Argentínában több mint száz esztendeje forog közszájon egy mese, Sobrimento marquis, gyalogsági briga, déros kincseiről. Sobrimento 1806-ban menekült Argentínából, ahol alkormányzó volt. A hivatalos körök szerint magával vitte az államkincstárt. A szájhagyomány úgy tudja, hogy a kormányzó fantasztikus magánvagyonát és a rábizott közpénzt — elásta, nehogy az angolok kezébe kerüljön.

Ez a régi pletyka lassan átment a mesék birodalmába. Legfeljebb annyi köze volt az igazsághoz, hogy még százharminc év múltán is akadtak álmódók, akik abban reménykedtek, hogy valami véletlen folytán mégis csak előkerül a mesebeli vagyon.

A mende-monda igaznak bizonyult. Sobrimento marquis kincsei már három éve előbujtak rejtkehelyükből. Hogy mit értek, nagyon nehéz megállapítani. Megtalálója nem tudta felértékelni s a kincs újból eltűnt. Nem maradt utána más, mint egy szövevényes bűnügy.

A szerencsés furdőzők

Íme a történet eleje. Egy Scadulla nevű parasztember három évvel ezelőtt két sógorával az Horoyo de Lles Qarsas folyóban furdőtt. Lubickolás közben, az egyébként bársonysima mederben valami kemény tárgyban ütötte meg a lábát. Azt hitte, hogy egy nagyobb kődarab és ki akarta emelni. Amint kaparta a fővényt, meglepetten látta, hogy lábai alatt kis buboskemence-szerű építmény van.

Most már mind a hárman nekiálltak az ásásnak. Fél napi munka után kiszabadították a vizalatti építményt. A befalazott üvegből három domboru tetejü vasládát emeltek ki. Kinyitni azonban nem tudták, mert a ládák páncélveretei, iurfangos zárai ellenálltak minden kísérletnek. Végül is a három sógor abban állapodott meg, hogy Scadulla, a tulajdonképpeni fejedező, vigye be a ládákat Buenos Airesbe s ott a hatóságok jelenlétében nyitassa ki azokat. Ki tudja mi lehet bennök? Ha né tán értéket rejtene, — egy harmadrésze vagyis az övék lesz.

Mesés kincs a ládában

Scadulla felrakta a három nehéz ládát a kocsijára és behajtott Buenos-Airesbe. Egyenesen a Kongresszusi palotába ment. Jámbor ember léteére a lépcsőházban elfogta a legelső egyenruhás embert és előadta, mi járaban van. Több mint valószínű, hogy valamelyik rendőrral beszélt, aki három év múltán is igyekszik megtalálni a rendőrség.

Ez az „állami tisztviselő” fontoskodó képpel türelmesen meghallgatta az egyszerű parasztember meséjét. Végül azt kérdezte, hol vannak a ládák?

— A szálláson! — felelte Scadulla.

— Rendben van! Ma már ugyanis későre jár az idő. Jöjjen el holnap s az illetékes urak majd az ön jelenlétében felnyitják őket...

Másnap Scadulla a jelzett időre pontosan megjelent. Magával hozta a leleteket is. Az egyenruhás férfi már a palota bejáratánál volt. Felvezette egy, az első emeleten levő hivatalos helyiségbe, ahol két ur már várt rájuk. Az egyiket Monte doktornak, a másikat Gaston doktornak hívták.

Monte doktor átvette a három ládát. Miután hosszabb kísérletezés után sem tudták kinyitni, rendőregyenruhás férfi forrasztókészüléket hozott, amelynek segítségével lefeszítették a vaspántokat.

Szemképrázató látvány tárult szemük elé. Az első kazertában hatvanöt kiló tiszta aranyrud, a másodikban negyvennégy kiló vert aranypénz, a harmadikban harminchárom kiló remekművi arany- és ezüstékszer, továbbá több mint „két liter színes kő, gyémánt és zafir” volt.

Szélhámosok karmaiban

A két ur ünnepélyes arcot öltött. Monte doktor gyönyörű beszédet vágott ki, amelyben megdicsérte Scadulla becsületességét, példás polgári erényeit. Egyben biztosította, hogy az állam hasonló gallériával viseltetik majd vele szemben, mintahogy ő sem habozott eleget tenni polgári kötelességének.

Kijelentették, hogy az értékeket azonnal felbecsülik

s a rája eső részt készpénzben kifizetik. Olyan mértékben és összegben, ahogy azokat értékesíteni tudják. Menjen csak haza, majd értesítik.

Scadulla több mint egy hónapig várt, persze eredmény nélkül. Újból felment Buenos-Airesbe. Megtalálta a két tisztviselőt, akik sajnálattal kijelentették, hogy az értékesítés kissé késik, mint minden hivatalos eljárás. De tekintettel arra, hogy pénzre van szüksége, „szívességből” kiutaltak neki tizenegyezer pesot — nyugta ellenében. Természetesen figyelmeztették, hogy a „végső leszámolásnál” ezt az összeget levonják.

A jámbor ember hálásan megköszönte az urak kedves jószágát és hazament. Mult az idő, de semmi értesítés nem jött. Végül is levelet írt Monte doktornak, amelyben kérte a maga részét „akár készpénzben, akár természetben”.

Furcsa választ kapott levelére. Néhány nap múlva két revolveres férfi megtámadta. Scadulla nem először látott revolvért életében, hozzá szokott az ilyen csekélységekhez. Az egyik támadóját leütötte, a másik elmene-kült.

Kiderült, hogy a támadó közönséges „pistolers”, vagyis bérgyilkos volt. Megbizójának nevét nem tudta megmondani. Scadulla rosszat sejtett. Most már ő is revolvért vett magához és bement Buenos-Airesbe. De se Monte, se Gaston „doktori” nem találta.

Ismét eltűnik a kincs

Szobáról szobára járt a nagy palotában, mindenholnan kivatasították, végül valamely magasabbrangu állami hivatalnoknak mégis sikerült előadni panaszát. A rendőrség is beavatkozott az ügybe s rövidesen megállapították, hogy Scadulla fantasztikusan ható előadása szórói szóra igaz.

Megtalálta Sobrimento rejtett kincseit, csak azt nem tudták, ki vette el tőle. A lázas nyomozás ezt is tisztázta. A személyleírás alapján kétségtelen volt, hogy az állítólagos Monte dr és Gaston dr. két nyomtalanul eltűnt állami tisztviselővel azonos. Az egyik valódi neve Carlos Valdiviezo, a másik pedig Vicente Petes.

Scadullának értesére adták, hogy saját érdekében hallgasson. A rendőrség megkezdte a hajszát a két szélhámos ellen. Háromhónapi keresés után sikerült mindkettőjüket eliozni. Carlos Valdiviegot ismerték fel elsőnek, aki az ujján elég megmondhatatlanul Sobrimento marquis hatalmas arany pecsétnyomó gyűrűjét hordta. A két jómadár megtört s bevallották, hogy a rendőrral együtt egy máfia tagjai, — de minden további felvilágosítást megtagadtak.

Az egész fantasztikus történet úgy került nyilvánosságra, hogy a napokban Carlos Valdiviezo a fogház ablakából az udvarra ugrott és szörnyethalt. A rendőrség kénytelen volt közölni a sajtóval az immár három hónap óta a legnagyobb utokban tartott kincs utáni hajszá részleteit.

Filmfelvétel készül az Aradi Torna Egyesület vasárnapi emlékmű-leleplezési ünnepségéről

A kultuszminiszter képviselője az ünnepségen. — Közkívánatra az egyik vonat déli 1 órakor visszatér Aradra. — Péntek estig lehet a különvonatra jelentkezni

Páratlan érdeklődés mutatkozik az Aradi Torna Egyesület vasárnapi turista emlékmű felavatási ünnepsége iránt. Megjelenik az ünnepségen a kultuszminiszter képviselőjében Ion Minulescu vezérigazgató és a Nemzeti Turistahivatal kiküldöttje Popescu Dem., akinek irányítása és közreműködése mellett a heti zsrnál részére külön filmfelvételt fognak készíteni a ritka ünnepségről és erre felvonultatják a hegyvidék lakosságát jellegzetes viseletében.

Az ATE részéről három koszorút helyeznek el az emlékműre, egyet az elnökség, egyet a turistaszakosztály és egyet a szerencsétlenség alkalmával megmenekültek részéről, de a többi résztvevő egyet is koszoru elhelyezésével fog hódolni az elhunytak emlékének. Az emlékműnél vasárnap kora reggeltől teljes felszerelésben turisták fog-

nak őrseit állani és ez még megkapóbbá teszi a kegyeletes ünnepséget.

A több oldalról megnyilvánuló óhajnak engedve, a rendezőbizottság közli, hogy a vasárnapi futballmérkőzésre való tekintettel az egyik különvonat, amely 8 óra 20 perckor indul, már déli 1 órakor visszatér Aradra, hogy a sportközönség idejében kijuthasson a Gloria-pályára.

Tekintettel arra, hogy a különvonatok indítása a jelentkezők számától függ, a rendezőség ismételten felkéri az ünnepségen megjelenni szándékozókat, hogy jegyigénylésüket legkésőbb péntek este 9 óráig az ATE klubhelyiségében, Piata Avram Iancu 21, bejeleníteni sziveskedjenek.

A különvonatok Aradról reggel 6 óra 55 perckor és 8 óra 20 perckor indulnak és a közönséget az ünnepség színhelyéig viszik.

... és ismét, csábitanak a káprázatos tengeri utazások!

Őszi földközítengeri utazások a fehér MILWAUKEE luxushajóval

Nagy Hapag keleti utazás
okt. 5-től 28-ig / Ara Lei 21000. — 161

Hapag-utazás Nyugatafrikába az Egyenlítőig
okt. 30-tól nov. 23-ig / Ara Lei 21800. — 161

A Golf-áram tropikus hazájába

MILWAUKEE luxushajóval Nyugatindia, Mexicóba és New Yorkba

1939 január, 9-től márc. 2-ig / Ara ca. Lei 50000. —

Karácsonyi és szilveszteri utazás az atlanti óceáni szicetekre

1938 dec. 20-tól 1939 január 6-ig / Ara Lei 15000. — 161

Mindig jól utazik a

HAMBURG-AMERIKA LINIE

információk hajóival Prospektusok

Képpselet:

Künstler utazási iroda
Arad, Bul. Regina Maria 24. Tel. 10-86

SPORT KOZLONY

Szombaton érkezik Aradra a Rapid — a vendégcsapat összeállítása még bizonytalan

Burdan és Oprita a mérkőzés határbról

A Rapid csapata elmúlt vasárnap a Kinizsi feletti aratott rendkívül értékes, 5:0 arányú fölényes győzelmet, a csapat vezetői azonban még sem elégedettek az együttes teljesítményével és még jobbat és többet várnak a csapattól. A Rapid a Kinizsi elleni mérkőzésen új szerű összeállítással kísérletezett, amely azonban nem vált be 100 százalékban és így bizonytalanná vált, hogy Aradon ugyanazon csapat játszik-e a Gloria ellen, amely a Kinizsit kétvállra fektette.

A Kinizsi ellen ugyanis így álltak fel a fővárosi exvasutasok:

Radulescu—Wetzer II, Rosculeț—Vintila, Fanescu, Costea—Bogdan, Moldoveanu, Auer, Barátky, Horotan.

Erősítés ment Belgrádba!

A Balkán Játékokon az idén — első ízben — a jugoszlávok fognak győzni a pontversenyben! — ez a szakértők véleménye. Eddig még sohasem fordult elő, hogy a görögök az első napon egyetlen győzelmet sem tudtak szerezni. A jugoszlávok ezzel szemben nagyszívesen szerepeltek Belgrádban, a román atléták is jól megállották helyüket. Megállapítható, hogy a görögök visszafejlődtek!

Csütörtökön Bucurestiből elindították a román atléták második csoportját, melyet erősítésnek küldenek Belgrádba a szombat-vasárnapoi versenyszámokra.

A német W. like újabb veresége

Göteborg. Az európai bajnoki atlétikai viadalon Párisban nagy meglepetésként hatott a német súlydobó bajnok és rekorder, Wölke veresége az eszt Kreektől. Göteborgban Kreek ismét legyőzte Wölket 1592 cm.-el, míg Wölke „csak” 1585 cm.-t dobott, Blask 5740 cm.-t dobott kalapáccsal, Stenquist 730 cm.-t ugrott távolba. Attermall 6765 cm.-t dobott gerrelvel. Mostert 4 p. 00.6 mp.-et futott 1500 méteren, Jonsson 9 p. 10.4 mp.-et 2 mérföldön, Lidman 14.6 mp.-et magasságon, Linnhof 48.7 mp.-et 400 méteren. Magasugrásban Odmark 196 cm.-el legyőzte a 193 cm.-t ugró Kotkast, a diszkoszvetést Bergh nyerte 4991 cm.-el Kotkas ellen, aki 4788 cm.-t dobott.

Turay vállalja a játékot — Nozsir a csehszlovákok középfedezete

Budapest. A magyar válogatott összeállítása alkalmával Turay, a Hungária válogatott középfedezete kijelentette, hogy fáradtnak érzi magát és nem vállalja a játékot. Turay most meggondolta magát, vállalja a mérkőzést és így a magyar csapat az eredeti összeállításban áll ki Prágában:

Szabó—Korányi, Biró—Lázár, Turay, Dudás—Titkos, Sárosi dr., Zsengejér, Kiszely, Buzássy. Tartalékok: Hada és Sárosi III.

A csehszlovák válogatott megváltoztatta eredeti összeállítását és Bouček helyett Nozsir, a Slavia kitűnő játékosa a középfedezet. A csehszlovákok így állnak ki:

Boksa—Kostvalek, Dausik—Prucha, Nozsir, Kopecký—Ričha, Senesky, Bican, Bradac, Nejedly. Tartalékok: Burkert, Cserny, Bouček és Ludl.

O Az Egyesült-Államok teniszbajnokságai. A férfi egyesben — Budge is indult, — bár betegségéről írták el hírek. Az első eredmények: Budge—Van Horn 6:0, 6:0, 6:1, Hare angol—Schwartz ausztrál 6:4, 7:5, 10:12, 5:7, 10:8, Kovács USA—Kuramitsa japán 6:3, 4:6, 3:6, 6:4, 7:5, Puncer jugoszláv—Kerdach USA 6:2, 6:0, 6:2, Petra francia—Swanson USA 6:4, 7:5, 6:1, Bromwich ausztrál—Gensenmüller USA 6:1, 6:0, 6:1, Makofman 6:2, 6:1, 6:0, Hunt—Nakano 6:8, 1:6, 6:3, 6:3, 6:2.

Kimaradt tehát az együttesből Raffinszky, Rasinaru és Cujedan, de lehetséges, hogy közülük bármelyik szóhoz jut az aradi mérkőzésen. A Rapid mindenesetre 14 játékosal még szombaton megérkezik Bauer Constantin sport igazgató vezetésével Aradra és az együttes összeállítására alighajnem csak a helyszínen kerül sor. Hacsak Auer, a csapat kitűnő közép csatára és edzője még a pénteki tréningen meg nem találja azt az összetételt, melyet a vasárnapi mérkőzésre legjobbnak vél.

A mérkőzésre a központi bíróbizottság de legált „titkos” bírót, így a játékvezető kiletét a mérkőzés délutánjáig enyhe homály feddi. Határbíróként Burdan és Oprita fognak segédkezni majd vasárnap a mérkőzés vezetőjének.

Isztatisztika

A nemzeti bajnokságban ugyan még csak a második fordulón jutottunk túl, máris igen érdekes azonban a bajnoki tabella.

Az első fordulóban 27 gólt rúgtak a csapatok, tehát egy-egy mérkőzésre 4 és fél gól jutott; a második fordulóban már nem voltak olyan gólképesek a csatárok és csak 23 gólt szereztek, vagyis mérkőzésenként még négy gólt sem.

Pontvesztés nélkül már csak a vezető Sp. Studentesc áll, vereséget viszont kivül a Ripensia, FC Carpați és Venus sem szenvedtek. Két csapat áll szerzett pont nélkül: az AMTE és a Tricolor CFPV, de vasárnap — miután egymás ellen játszanak — már csak legfeljebb egy csapat marad szerzett pont nélkül.

A legtöbb gólt — nyolcat — a Sp. Studentesc rúgta, a legkevesebbet — egyet — a Juventus. A legtöbb gólt — tizenkettőt — az AMTE kapta, a legkevesebbet — egyet-egyet — a Sp. Studentesc, Ripensia, Rapid és Juventus.

A második forduló után így fest a góllövők listája:

3 gólos: Pacurar UDR, Bajusz Kinizsi.
2 gólos: Marinescu, Stefanescu, Mihalescu, Gica Popescu Sp. Studentesc, Batrin AMTE, Szerény III, FC Carpați, Iordache Venus, Bogdan Rapid, Marksteiner, Bindea Ripensia.

1 gólos: Orza, Bodola, Humis, Albu Venus, Dvorzák AMTE, Mercea, Henegar Gloria, Beke, Dobay Ripensia, Felecan II., Felecan I., Cocuban II, Victoria, Cucula, Thic-jung, Klimek Kinizsi, Gallis, Kocsis Tricolor CFPV, Praszler Juventus, Teledy FC Carpați, Moldoveanu, Auer, Barátky Rapid.

„Csak úgy kapásból!”

Teleki Pál, a debreceni Bocskai aradi származású kitűnő csatára elhagyja a Bocskait és októbertől kezdve már a második ligában szereplő Diósgyőr csapatában fog játszani.

Bécsben szombaton és vasárnap bonyolítják le a női atlétikai Európai bajnokságokat. A versenyeken 16 nemzet hölgyatlétái vesznek részt és azon pompás küzdelmek és eredmények várhatók.

A budapesti BSzKRT ökölvívó csapata északi túrájának első két mérkőzésén jól szerepelt: Danzigban 10:6 arányban győztek, Königsbergben pedig 8:8 arányban döntetlen volt az eredmény.

A Közép-európai Kupa „gólkirálya” a Slavia közép csatára, Bican lett 9 góllal. A további sorrend: 7 gól: Sárosi dr., 6 gól: Simunek, 5 gól: Toldi, Bindea, Vytlacil, Kloc.

O Teljes osztrák válogatott játszik szeptember 25-én Bucurestiben Németország színében Románia ellen. A csapatot ugyanis a német szövetség a következőkből állította össze: Platzer (Raftl) — Schmaus, Appel — Skounal, Mock, Wagner — Zischek, Stroh, Schön, Hahneman, Pesser. A csapat egytől-egyig bécsi játékosokból áll, így tehát tulajdonképpen a régi osztrák válogatott lesz Románia ellenfele. A mérkőzés bírója a francia Leclerc lesz.

O Regele Carol község futbalcsapata vasárnap a Dacia (Bél) csapata ellen mérkőzött és az új csapat 3:1 arányban győzte le ellenfelét. A győztes csapat összeállítása: Duma — Musatescu, Hirsch — Vaida, Biró, Krausz — Lucea, Horga, Ambrosie, Penef, Zizvarek.

— Strájer-osztagok látogatása a fővárosban. A strájer parancsnokság rendelkezése értelmében valamennyi strájer-osztag két-két parancsnokot és 10—10 strájert küld ki megyénként a fővárosi strájer kiállítás, a muzeumok és a főváros valamennyi nevezetességének meglátogatására. Az aradi strájer-osztag Ascaniu Crisan, a Moise Nicoară liceum igazgatójának vezetésével mellett értekezletet tartott, amelyen elhatározták, hogy a fővárosba utazók között résztvesznek a M. Nicoară liceum, a flukereskedelmi iskola, az ipari liceum, a tanítóképző, az inasiskola, a kisjenői, magyarádi, kovaszinci és világosi elemi iskolák egy-egy strájerje. A különítmény szeptember 18-án, vasárnap utazik el és 19-én, hétfőn marad a fővárosban, este pedig visszatérnek Aradra. A strájerek női különítményéből Bucurescu Florica, a Ghiba Birta liceum igazgatójának vezetésével mellett ugyancsak 10 tagból és két parancsnokból álló különítmény megy a fővárosba.

O Az aradi bírótisztület értesíti Höhn és Kradigay játékvezetőket, hogy a mérkőzésen való meg nem jelenés miatt a bírótisztület fegyelmi bizottsága előtt megjelenni tartoznak.

O Az angol Chelsea december 12-én a magyar válogatott csapat ellen szeretne mérkőzni. Miután a magyar válogatott december 7-én Glasgowban Skócia ellen mérkőzik, az angol együttes aziránt érdeklődik, hogy nem volna-e hajlandó a magyar válogatott december 12-én Londonban a Chelsea ellen mérkőzni. A magyar válogatott esetleg mint „magyar ligakombinált” vállalja a londoni mérkőzést.

Elárverezték a birtokot a tulajdonosok tudta nélkül

Lippa közelében fekszik a több, mint 100 holdas Montagh-féle birtok, amelynek tulajdonosai a Montagh-fivérek Magyarországon levő több ezer holdas birtokokon tartózkodnak. Időközben adóhátralék és egyéb illeték tartozásaik közel 100 ezer leire növekedett és a lippai járásbíró elárvereztette a földeket, amiről diplomáciai úton értesítették Montaghakat. A földbirtokosok csak hetekkel később szereztek tudomást arról, hogy lippai birtokaik idegen kézbe kerültek és most Baar Miklós dr. lippai ügyvéd útján kérték a törvényszéktől a különös körülmények között megtartott árverés megsemmisítését. A törvényszék még nem hozott döntést.

Rendszeres hajójáratok

Egvesüt Al amokba és Kanadába

a „Nieuw Amsterdam”, „Statendam”, „Rotterdam”

nagy luxusgőzösökkel, valamint

Középamerika

Trinidad, Curacao
Venezuela, Columbia
Honduras, Haiti, Ecuador stb.

Délamerika

Brázília, Argentina,
Uruguay, Paraguay stb.
államokba.

Felvilágosítások és prospektusok:

Holland-Amerika Linie

Vezérképviselőténél

Organizația Română de Turism s. a. r.
L. H. Lazarovits vezetése alatt

Timșoara

București

Str. Venetia 2. Tel. 3989. • Cal. Victoriei 70.

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

A nemzetközi versenyre való tekintettel

A buza kötelező minimális árának felfüggesztését kérik a gabonaexportőrök

A gabonakiviteli szindikátus tagjai értekezletre gyűltek össze Brancovici tanár elnöke alatt. Az értekezleten a buza kivitelnek az új devizarendszer életbeléptetése után történt alakulását tették vizsgálat tárgyává.

Megállapította az értekezlet, hogy a buza árának egyre tartó esése a nemzetközi piacokon, szinte lehetetlenné teszi a jelentősebb buza kivitelt, illetőleg a nagyobb kötéseket. Eladásokat eddig csupán Svájcba és Belgiumba eszközölték, de ezeket az üzleteket szörványosoknak mondhatjuk.

Az exportőrök azért azt kérik, hogy függesz- szék fel a buza kötelező minimális árát, mert csak így tudják felvenni a versenyt a nemzetközi pia- cokon a többi exportőr-államokkal. Ezen kívül pe- dig azt kérik, hogy a buza kiviteli prémium érvé- nyét hosszabbítsák meg október 31-ig.

Az „Argus” értesülése szerint a nemzetgaz- dasági minisztérium magáévá tette ezeket a ki- vánásokat és ilyen értelemben tesz javaslatot legközelebb a kormány gazdasági bizottságának.

Magyar katolikus tanonciskolát létesít a temesvári püspökség

A kérvényt a munkaügyi felügyelőség továbbította a munkaügyi minisztériumhoz

Temesvárról jelentik: Mint ismeretes, a te- mesvári római katolikus püspökség elhatározta, hogy Temesváron magyar tannyelvű felekezeti jellegű fiú- és leánytanonciskolát létesít. Ez az is- kola a kisebbségi ifjúság ipari átrétegződése ér- dekében házaspótló intézményt jelentene Temes- váron és így a magyar szülők széleskörű támo- gatására számíthat. A püspökség a tanonciskola létesítésére vonatkozó terveket megfelelő kér- vényvel együtt benyújtotta a temesvári munka-

ügyi felügyelőséghez véleményezés céljából. A munkaügyi felügyelőség, mint értesülünk már fe- lülvizsgálta az iratokat és azokat beterjesztette a munkaügyi minisztériumhoz, amely rövidesen dön- teni fog e kérdésben. A tervek szerint egyébként a tanonciskola mindkét nembeli tagozata a piarista gimnázium épületében, a katolikus polgári fiú- iskola termeiben helyezkedne el, minthogy ezek a helyiségek a tanoncoktatás a délutáni órákban szabadok.

Katonai ellenőrzés alá helyezték a hadseregnek szállító iparvállalatokat országszerte

Bucurestiből jelentik: Tegnap este tíz óra- kor Miron CRISTEA patriarcha-miniszterelnök elnökletével minisztertanács volt, amely két órán át tartott. A minisztertanács felhatalmazta a honvédelmi minisztériumot, hogy szeptember 15-től kezdve gyakoroljon katonai ellenőrzést az összes raktárak és gyártelepek fölött, melyek akár a hadsereg szükségleteire vonatkozó áru- kat gyártanak, akár ilyeneket tartanak felrak- tározva.

Az ellenőrzés munkateljesítményükre és a

raktár lejtározására terjed ki — úgy nyersanya- gok, mint kész gyártmányok tekintetében — annak megállapítására, hogy mennyiben tudnak eleget tenni a hadsereg a tenzerészet, a légi haderő, valamint a belső légi szükségletek foko- zott termelése esetén. A honvédelmi miniszte- rium felhatalmazást nyert arra, hogy a rendel- kezés teljesítésére megfelelő eszközöket vegyen igénybe. A ma reggel Bucurestiben megjelent lapok hangsúlyozzák, hogy a fontos rendelkezé- zésre a nemzetközi helyzet miatt volt szükség.

A román—angol gazdasági együttműködés lehetőségei

A nagy angol közgazdasági lapnak, a „Financial Times”-nak főszerkesztője, Archibald Chisholm. Bucurestibe érkezett és nyilatkozott az angol—román gazdasági együttműködés lehetőségeiről. Nyilatkozatában többek között a következőket mon- dotta:

— Angliában egyre erősebb az a meggyő- ződés, hogy az akadályokat, amelyek a nemzetközi kereskedelem fejlődése elé gő- rdültek, sikerül elhárítani és a nemzetközi együttműködés révén az országok közötti árucserét fokozhatjuk. Ennek szolgálatában írják alá a közeljövőben az angol—amerikai kereskedelmi egyezményt. Ami a román— angol kapcsolatokat illeti, ezeket nagymér- tékben segíti elő a nemrégiben megkötött új clearing-egyezmény. Ennek az egyezmény- nek megfelelően folytak mosi azok a tár- gyalások, amelyek azt célozzák, hogy An- glia nagymennyiségű búzát vásároljon Ro- mániától.

— Mint a „Financial Times” főszerkesz- tője tudom, hogy Angliában jelentős tőkék vannak, amelyek kihasználásra és elhelye- zésre várnak. Reméljük, hogy már a legkö- zelebbi jövőben ezek a tőkék Románia felé irányulnak és egy részüket itt fektetik be je- lentős ipari vállalkozásokba.

Felhívás az idegen állampolgárokhoz, akik képesített mesterséget űznek

Popescu Petre aradi munkaügyi vezérfel- ügyelő felhívást intézett a körzetébe tartozó mindazon idegen állampolgárokhoz, akik olyan mesterséget űznek, amelyet az új ipar- törvény képesített foglalkozásnak nyilvánít. A minisztérium intézkedése értelmében ugyanis új rendszer szerint állapítják meg, hogy az idegen állampolgárok rendelkeznek-e a tör- vény által megkövetelt képesítési iratokkal. Az 1937. évi ipartörvény szerint az ipari vizs- gáztató bizottságok döntöttek az idegen ál- lampolgárok iparigazolványainak, illetve mun- kakönyveinek becsereléseiről is. Az új rendel- kezés értelmében az idegen állampolgárokkal kapcsolatban ezt a munkát ezentúl háromtagú bizottságok végzik, amelyeknek a munkaügyi vezérfelügyelő, a munkakamara, valamint a rendőrkvesztura egy-egy megbízottja a tagja. Ez a bizottság szeptemberben már megkezdte munkáját és amellett, hogy a kérvényezőik ipari képesítését vizsgálja felül, dönt az emlit- tetek tartózkodási engedélye felől is. A mun- kaügyi vezérfelügyelő felhívást intézett az ér- dekeltekhez, hogy a munkálatok sürgősségére való tekintettel haladéktalanul juttassák el irataikat a munkaügyi felügyelőségre.

Hirdessen az Aradi Közlöny-ben

Sok tizezer
megelégedett vevő bizonyítja, hogy a
„ZEPHIR”
kályha az összes kályhák között a
LEGJOBB
10 kgr. fával fűt egy 24 órán át
normál szobát

Gyártja **Szántó D. és Fia, Oradea**
„ELITE” különleges takaréktűzhely kályhagyára.
Kapható mindenütt. Kérjen díjazatlan árjegyzéket.
Consum és Inleznarea könyvre 8 havi birtok.
Cserkát Csetey és Seitz vaskereskedés Arad
Bul. Regele Ferdinand 49.

Bucurestiben a magántőzsdén éreztette hatását a nemzetközi helyzet

Bucurestiből jelentik: Tegnap az ünnep miatt a bucarestii tőzsde zárva volt, a tőzsdei érdekeltség a nemzetközi helyzet miatt magánorgánomban dolgozott. A tőzsde ügynökök és az értéktulajdo- nosok a tőzsdén kívül jöttek össze és nagy élénk- séggel tárgyalták a nemzetközi helyzetet, főként Csehszlovákiával kapcsolatban. A tőzsdések, tőzs- deügynökök azt tanácsolták az értékek tulajdono- sainak, hogy őrizzék meg hidegvérüket, mert kij- lönben nagy veszteségeket szenvedhetnek azok, akik áruikat elkótyavetyélik a nyugtalanság per- ceiben. Ezeknek a tanácsoknak és megnyugtató- soknak köszönhető, hogy tegnap a szabad vásá- ron ez a hangulat lett uralkodó és úgy vélik, hogy ez a hangulat a ma reggeli nyitáson is megmarad, mikor a hivatalos tőzsdeforgalom megkezdődik.

A bérlőket teszik felelőssé a háztulajdonosok adóhátralékaért

Bucurestiből jelentik: A főváros pénzügyi ve- zérfelügyelősége tudomásul hozza, hogy az ingat- lan és lakás bérlők is — az életben lévő törvények értelmében — az állammal szemben felelősek a házadóért, amellyel az ingatlan vagy bérház tu- lajdonosa tartozik. Végeredményben tudomásul adják, hogy a bérlők kötelesek az illetékes adóhi- vatalnál meggyőződni arról, hogy a háztulajdo- nos kifizette-e a házadót s ezt az információt még a házbér kifizetése előtt kötelesek eszközölni. El- lenkező esetben a bérlőket teszik felelőssé a ház- tulajdonos által be nem fizetett adók miatt s nem veszik figyelembe, hogy a házbért kifizették-e már előzőleg.

— Emelkedtek az adóbevételek. A pénzügyminisz- terium közlése szerint a pénzügyi év első öt hónapjá- ban az adóbevételek összege 12 milliárd 612 millió 900 ezer leire emelkedett a múlt év hasonló időszakának 10 milliárd 363 millió 900 ezer leies bevételével szemben. Az előirányzat erre az időszakra 12 milliárd 729 millió lei volt.

Kisebbségi orvosok ügye a temesi királyi kormányzó előtt

Temesvárról jelentik: A külföldön szerzett or- vosi diplomák tervezett felülvizsgálása köztudomás szerint több mint kétezer orvost érint közelebről. Temesváron a kisebbségi orvosok a közelmúltban értekezletet tartottak a külföldi diplomák revíziója ügyében és memorandumot készítettek, amelyet 180 orvos irt alá. A beadványban hangsúlyozták, hogy a mai helyzet mellett is közel 13 ezer lélekre jut egy-egy orvos az orvoshiány következtében és így ha a felülvizsgálás következtében a diplomákat megsemmisítenék, úgy ez súlyos következmények- kel járna a népegészségügy szempontjából. A be- advány végén arra kérik a hatóságokat a temesvári orvosok, hogy amennyiben a külföldön szerzett diplomák felülvizsgálására ténylegesen sor kerül- ne, úgy a revíziót igazságosan, a törvény szellemé- nek megfelelően hajtsák végre. A beadványt az orvoskamarához, valamint Marta Alexandru dr. királyi helytartóhoz juttatták el.

Rádióműsor

— Romániai időszámítás. —
PÉNTEK, SZEPTEMBER 16.

Bucuresti, 6.30: Ritmikus torna, háztartási és gyógyászati tanácsok. Reggeli hangverseny gramofonlemezeken. Hírek. Utána: A hangverseny folytatása. 13.15: Időjelzés, időjárásjelentés, sport, vízállásjelentés. 13.25: Déli hangverseny. A rádiózenekar játéka. Vezényel: Ion Ghiga. Chr. Popescu énekel. 14.10: Időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 14.30: A hangverseny folytatása. A műsorban a következő zeneszerzők művei szerepelnek: Mozart, Bellini, Verdi, Spontini, Bizet, Puccini, Ponchielli, Chopin, Schubert, Granados, Mussorgski. 15.20: Közlemények. A rádióval kapcsolatos kérdések. 19: Időjelzés, időjárásjelentés. 19.02: Aktuálisok. 19.17: Gramofonlemezek. 19.45: Világhírű művészek lemezei. A következő szerzők művei: Bach, Pugnani, Pierné, Chopin, Paganini—Liszt, Dyorak, Brahms. 20.30: Iorga Nicolae egyetemi tanár előadása. 20.50: Massenet: „Manon“ opera 5 felvonásban. (Gramofonlemezek). A II. felvonás után (21.55—22.10): Hírek. A III. felvonás után (23.05—23.10): Sport. A IV. felvonás után (23.30—23.45): Hírek a külföldre francia és német nyelven.

Budapest I, 7.45: Torna. Utána: Hanglemezek. Kb. 8.20: Étrend, közlemények. 11: Hírek. 11.20: Régi tudomány házi használata: Irta Rexa Dezső (Felolvasás.) 11.45: Miként étkezzünk? Irta Barabás Zoltán dr. (Felolvasás.) 12.10: Nemzetközi vízjelzőszolgálat. 13: Déli harangszó az Egyetemi templomból. Időjárásjelentés. 13.05: Eugen Stepat balalajkenekara. Közben kb. 13.30: Hírek. 14.30: Beszkártzenekar. 15.35: Hírek. 15.50: A rádió műsorának ismertetése. 16: Árfolyamhírek, piaci árak, élelmiszerárak. 17.15: A rádió dlákléjóraja. 17.45: Időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 18: Munkásfélóra. (Felolvasás). 18.30: Tull III gordonkázik zongorakisérettel. 19: Sportközlemények. 19.10: A rádió szalonzenekara. Közben 19.30:—19.40: A cseh-magyar labdarugómérkőzésről. Magyar Károly előadása. 20.10: A Szentföld és a magyar szentföld. 20.40: Rác Tarlósi Pál cigányzenekara. 21.40: Hírek. 22: Finn-est. 23: Időjárásjelentés. 23.05: Hanglemezek. 24: Hírek angol és francia nyelven. 0.10: Heinemann Ede jazzzenekara játszik. 1.05: Hírek külföldi magyarok számára.

Budapest II, 19.40: Gyorsírótanfolyam. 20.15: A rádió szalonzenekara. 20.40: Mikor Wagner Pesten dirigált. 21.10: Hírek. 21.40: Hanglemezek. 22.45: Időjárásjelentés.

SZOMBAT, SZEPTEMBER 17.

Bucuresti, 6.30: Ritmikus torna, háztartási és gyógyászati tanácsok. Reggeli hangverseny

gramofonlemezeken. Hírek. Utána: A hangverseny folytatása. 13.15: Időjelzés, időjárásjelentés, sport, vízállásjelentés. 13.25: Déli hangverseny. Részletek vigoperákból. Gramofonlemezek. 14.10: Időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 14.30: A hangverseny folytatása. Gramofonlemezek. 15.20: Különböző közlemények. A rádióval kapcsolatos kérdések. 19: Időjelzés, időjárásjelentés. 19.02: Aktuálisok. 19.17: Tánczene gramofonlemezeken. 20: Ion Conea felolvasása. „Történelmi jelentőségű hegyeink.“ 20.15: Operatársulatok. A műsorban a következő zeneszerzők művei szerepelnek: Lehár, Eisemann, O. Straus, Lecocq. 20.40: Serban Tassian énekhangversenye. (Schubert, De Lucia, Beisson, Wolf-Ferrari, Mozart). 21: A rádió üzenetei. 21.15: A rádió szalonzenekarának hangversenye. Vezényel: Const. Bobescu. 22: Sport, hírek. 22.20: A hangverseny folytatása. 22.50: A Victor Predescu-zenekar játéka az egyik étteremből. 23.45: Hírek a külföldre angol nyelven. 24—1: Gramofonlemezek.

Budapest I, 7.45: Torna. Utána: Hanglemezek. Kb. 8.20: Étrend, közlemények. 11: Hírek. 11.20: Az automata. Irta Cholnoky Viktor (Felolvasás). 11.45: Mit nézzünk meg? 12.15: Nemzetközi vízjelzőszolgálat. 13: Déli harangszó az Egyetemi templomból. Időjárásjelentés. 13.05: Pethő Imréné énekel, zongorán kíséri Pethő Imre. Sztáray Márton énekel, zongorán kíséri Polgár Tibor. Közben kb. 13.30: Hírek. 14.20: Időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés. 14.30: Hanglemezek. 15.35: Hírek. 15.50: A rádió műsorának ismertetése. 16: Árfolyamhírek, piaci árak, élelmiszerárak. 17.15: Csibe Károly meséje. 17.45: Időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 18: Mit üzen a rádió? 18.30: Lakatos Flóris cigányzenekara. 19.30: Csernafon és martinofon. 20: Kárpáti Aurel elbeszélése. 20.25: A rádió szalonzenekara. 21.20: Barberine. Vigjáték három felvonásban. Irta Alfred de Musset. Utána kb. 22.50: Hírek, időjárásjelentés. 23.15: Jazz. 24: Hírek német és olasz nyelven. 0.10: Csorba Gyula cigányzenekara muzsikál. Szalay László énekel. 1.05: Hírek külföldi magyarok számára.

Budapest II, 19: Radó Antal előadása. 19.35: Cigányzenekar. 20: A rádió szalonzenekara. 20.30: Mezőgazdasági félóra. 21: Hírek. 21.25: Hanglemezek.

Hirdessen az Aradi Közlöny-ben

UJ KÖNYVEK

— Bontempelli: „Halálos élet“. Massimo Bontempelli, a mai olasz regényírás reprezentatív mestere, egy család történetét vázolja elénk „Halálos élet“ című regényében. A történet a század első esztendejében, 1900-ban kezdődik s jóval a világháború után ér véget. — Gyökerel azonban mélyen visszanyulnak a múltba, utalásai és kicsendülésének misztikus akkordjai pedig szinte a legtávolibb jövőt pedzik. Valami egészen mondaszerű, epikus expozícióval indul meg ez a heláthatalatlan sors, mely egyre dagad, irama egyre sebesebb, párhuzamos, szimultán ábrázolásában egyre szövevényesebb és izgalmasabb: egy egész család és benne kivált két nővér sorsa halad a modern környezetben szinte valami középkori mágia misztikus szabálya alatt. S Bontempelli méltóságtelesen nemes egyszerűséggel mutatja be mindezt a legtisztább latin stílus kristályos világosságában. Massimo Bontempelli: „Halálos élet“ című műve az Athenaeum Regénytárban jelent meg. (Előbbi kötetek: S. Maugham: Színház regénye, Julien Green: Lewiathan, a szörny, Sinclair Lewis: Tékozló szüllök. Legközelebbi kötetek: John O. Hara: Találkozás és Földi Mihály: A miniszter) kötetje pompás vászonkötésben 119.— lei minden könyvkereskedésben, vagy Lepagenál, Cluj. Kérjen ingyen Athenaeum-jegyzéket.

— Uj: Ady összes versei könyvnap kiadás. Ady Endrénének, a halhatatlan költőnek versei úgy kötetenként mint összesítve megszámlálhatatlan kiadást értek el. Ady összes verseinek gyűjteményes kiadásából a legutolsó kiadás meglehetősen drága volt (300—500.— lei). Éppen ezért az Athenaeum komoly kulturszükségletet végzett azzal, hogy Ady összes verseit az 1938. júniusi könyvnap alkalmával teljes, de olcsó propagandakiadásban hozta ki. Ez az új Ady-kiadás 544 lapon fehér papíron díszes vászonkötésben a könyvnap-akció ideje alatt 158.— lei, azt követően pedig 251.— lei lesz. Miután a könyvnap kedvezményes ár nem végleges, sietni kell a rendeléssel. Ady összes versei tehát nyomban rendelve 158.— lei, később 251.— lei minden könyvkereskedésben, vagy Lepagenál Cluj. Athenaeum 1938. az könyvnap könyv Möricz Zsigmond: „Légy jó mindhalálig“ fehér papíron fűzve 282 lap kedvezményes ára 59.— lei. (Később 165.— lei).

— Tanc és Film Zenealbum 1938. A Bárd-kiadású új Tanc és Film Zenealbum a legújabb műdalokat és slágereket tartalmazza énekre és zongorára. Többek között „Nem leszek hálátlan“, „Marika“, „Mai lányok“, „Kölcsönkért kastély“, „Viki“, „Premier“, „Tokaji rapszódia“, „Családi pótlék“, stb., stb. slágereit. Rövidesen jön a Bárd kiadásában megjelent „Magyar Nótacsokor Album“ is, amelynek ára 116.— lei lesz. Az új Bárd-féle „Tanc és Film Zenealbum 1938.“ ára 106.— lei. Kapható minden könyvkereskedésben, vagy Lepagenál. Cluj. Kérjen teljes jegyzéket.

APRÓ HIRDETÉSEK

Egy apróhirdetés 20 lei. Minden további ára 10 szóig csupán 2 lei.

LEVELEZÉS

„Érdeknélküli barátság“ jellegre levél van a kiadóban.

ALKALMAZÁS

Fűszervegyeskereskedésbe tanulóknak ajánlunk 7 elemű végzett román, magyar, német nyelvismertté egy 15 éves református fiú. Cim: Patkó Ferenc, Borosbesbes, Aradmegye. 5779

Fűszer, vagy hasonló szakmában utazóknak, esetleg raktárnoki, pénzbeszedői állást vállalnék. vidéken is, kettőszáz ezer lei garanciával. Megkeresést „Korrekt“ jellegre a kiadóba kérek.

Úgyes bejáró-takarítónőt keresek azonnaira. Cim a kiadóban. 5796

Napszámosasszonynak ajánlunk minden néven nevezendő munkára Jónás Lajosné. Str. Lahovari 27.

Masamódeány, elsőrendű munkaerő szatmári előkelő szalonba 16 fizetéssel azonnaira felvétetik. Érdeklődők adják le címeiket az Aradi Közlöny kiadóhivatalában.

Kötélverő inast keresek. Balogh Miklós, Borosienő, 237. 5763

Könyvelő-levelező nő, vagy férfi román, német tudással kereskedelmi irodába felvétetik. Írásbeli ajánlatokat a kiadóba. 5788

Etnikai román irodista kisasszony, perfekt magyar s gépirástudással felvétetik. Ajánlatokat kérünk „Perfekt“ jellegre a kiadóban. 5789

A Fonciera Agricola keres óvadékképes irodaszolga-pénzbeszedőt. Jelentkezések csak írásban. 5790

Jólélő mindenest jó bizonyítvánnyal keresek. Érdeklődni Kerpel könyvkereskedésben.

OKTATÁS

Diplomás tanár nő magántanulók előkészítését és korrepetálást vállal. Cim a kiadóban. 5761

Okl. tanítónő elemi és középiskolások oktatását házakban vállalja, esetleg vidékre házitánítónak ajánlunk. Cim a kiadóban. 5766

LAKÁS

Teljesen új egyszoba, konyhás lakás mellékhelyiségekkel szeptember 15-re kiadó. Str. Badea Cârțan 14. 5684

Lakás kiadó új házban, 2—3 uccai szoba, teljes komfort. Bul. Carol 68., földszint. Érdeklődni délelőtt 11—1-ig, délután 5—7-ig. 5775

Négyszobás, modern földszinti lakás kiadó. Bul. Dragalina 4., kultúrpalotával szemben 5787

Kiadók üzemnek, nagy műhelyek irodával egy, vagy több részben. 1—2 szobás uccai és udvari lakások. Bul. Reg. Ferdinand 65. 5791

VÉTEL-ELADÁS

Rádiók, kerékpárok 125 lei heti részletfizetésre kapható gyári lerakatkál. Str. Marie Chendi 9., udvari raktárban 5218

ISZTA, MOSOTT RONGYOT megvételre keresünk. Cim a kiadóban.

KÜLÖNFÉLÉK

Haláleset

elutazás, költözködésből kifolyólag veszek készpénzért ocska butorakat, ruhaneműket, ágyneműt, matracot, szőnyegeket, varrógépet, egész lakberendezést, könyveket festményeket, hangszereket, makulaturapapírt, ócskavasat, padlásholmit, — Vásárolak lakásban: a padlásra heverő bármilyenféle felesteget, homit, tim-tomot stb. Vidékre is megyek. Címet lakásomra. Levélzõlap- vagy személyes hívásra hazhoz jövök. Újdu-uca 5.

Steiner Sándor.

Telefon 26-15. Telefon 26-15.

Dionálók, ebédlők,

kombináltsekreány, íróasztalok, esilárok, tüstölt tölgy uriszoba, antik náló, biedermeier ülgarn tura, fiókos secretaír, antik szekrények és vitrinek nagy választékban.

Zálogkölcsondket

közvetünk. Előlegat adunk, zálogcéduláját o'osón visszaadjuk.

TEMPO bizományi üzlet, F scher El z-olota.

Legújabb jelentéseink:

Hazaárulás címén felelősségre vonják Henleint

— Lapzártakor érkezett je'entés —

Prága. A megfelelő állami szerveket utasították, hogy a szudetanémet kiáltvány ügyében indítsák meg a hivatalos eljárást, egyrészt ezeknek hitellességének megállapítására, másrészt a felelősség kérdésének tisztázására. Illetékes helyről kérdést intéztek a szudetanémet törvényhozókhoz a két kiáltvány ügyében, amelyről Prágában csak a berlini rádió hírszolgálatát utján értesültek. A csehszlovákiai németiség törvényhozási képviselői nem tudtak határozott választ adni a két kiáltvány hitellességét illetően. Állítólag olyan kijelentések is hangzottak el, mintha lehetséges lenne bizonyos félreértések fennforgása. Ha a két kiáltvány nyilvánosságra került szövege valóban hiteles, úgy ez a csehszlovák állammal szemben való nyílt állásfoglalást jelenti és ebben az esetben Henlein nyilatkozatát hazaárulásnak minősítik. A második kiáltvány miatt a párt érdekelt tagjai ellen külön eljárás indul.

Különböen Prágában a két kiáltvány nagy felháborítást keltett és a cseh lapok külön kiadásban számolnak be ezek tartalmáról.

Több különvonat érkezett a mai napon a csehszlovák fővárosba, amely a szudeta-vidékről cseh és német menekülteket szállított. A Masaryk állomáson ma 400 német demokrata érkezett a szudeta-vidékről, egy másik különvonattal pedig 800 csehszlovák menekült jött a fővárosba. A menekültek a csehszlovák nemzeti jelvényeket viselik és legtöbbször vagyonukat is magukkal hozták.

A német távirati iroda jelentése szerint a csehszlovák szudeta-vidéken általános sztrájkmozgalom indult meg. Valamennyi vállalat beszüntette a munkát, a munkások elhagyták az üzemeiket, a lapok beszüntették megjelenésüket. Égerből érkezett hírek alapján jelentik Berlinből azt

is, hogy a szudeta-német párt vezetősége utasította a párt valamennyi helyi vezetőjét és a párt biztonsági szolgálatának tagjait, hogy minden körülmények között és minden eszközzel igyekezzenek kivonni magukat a letartóztatások elől.

A Narodni Politika csütörtök déli számát elkobozták, mert cikket közölt a Londonban és Párisban felmerült népszavazási gondolatról. A jobboldali prágai lapok azt írják, hogy a népszavazás Csehszlovákia számára elfogadhatatlan.

Csehszlovákiában általában aggodalmat keltett Chamberlain elhatározása. Ezt megállapítja a News Chronicle is, amely szerint a miniszterelnök utazásának híre Prágában bombaként hatott és a legsúlyosabb aggodalmat keltette. Hangoztatják, hogy a megegyezésnek nagy ára lesz.

A Német Távirati Iroda közli, hogy a csehszlovák—szudetanémet összetűzések során eddig 35 szudetanémet vesztette életét. Azonban e jelentésben hangsúlyozzák, hogy az összetűzések jelenleg is állandóan folynak, így az újabb áldozatokról még nem érkezett pontos jelentés.

A Cseh Távirati Iroda szintén hivatalos jelentést hozott nyilvánosságra.

Chébben szerda este hat személy halt meg egy összetűzés során. Az áldozatok közül kettő cseh, kettő német, két ember személyazonosságát még nem állapították meg.

A halottak helyzete azt igazolja, hogy a Welzl szálloda ablakából kötték agyon őket. Egy elfogott szudeta vallomása szerint a szálloda ablakából kis gépfegyverrel tüzelt az egyik zendülő.

Valamennyi időszerű politikai kérdés szóba kerül Berchtesgadenben

Chamberlain pénteken utazik vissza Londonba, de a német hivatalos jelentés további tanácskozásokról tesz említést

Berchtesgadenből jelentik: Neville Chamberlain angol miniszterelnök néhány perccel délután 4 óra után Hitler különvonatán kíséretével megérkezett Berchtesgadenbe. A miniszterelnök fogadására a pályaudvaron Meissner államtitkár, az elnöki kancellária főnöke és Münch őrnagy szárnysegéd jelentek meg. A városka lakossága szívélyes fogadtatásban részesítette az angol kormány elnökét, aki rövid időre betért a Grand Hotelben nyitott lakosztályába, majd a Berghoffba ment a birodalom vezetőjéhez. Az angol vendégeket a berchtesgadeni vasúti állomásról négy gépkocsi vitte a Berghoff elé. Az elsőben ül Chamberlain miniszterelnök és Ribbentrop külügyminiszter, valamint Smont őrnagy, a másodikban Henderson angol nagykövet és Meissner államminiszter foglaltak helyet, a harmadikban Sir Horate Wilson, az angol külügyminisztérium tanácsadója és Weissacker német külügyminiszteri államtitkár, míg a negyedikben Strang angol külügyi tanácsadó és Dörnberg báró német protokollónök ültek.

A kancellár villája aytájában várta az angol kormányelnököt és amikor gépkocsija a villa bejáratát előtt megállott, a kancellár lesietett a lépcsőn és kézzel szorítással üdvözölte vendégeit.

Erré a miniszterelnök és a kancellár elépett a villa előtt felállított diszszázad előtt, majd bementek a kastélyba az angol és német urak. A Berghoff hatalmas előcsarnokában, amelynek tágas ablakaiból gyönyörű kilátás nyílik a vidékre, a vendégek megteleztek. Valószínű, hogy

a tea során Hitler és Chamberlain, valamint környezetük megállapodtak a megbeszélések formaszabályairól.

Chamberlain miniszterelnököt Berchtesgadenben és az innen Berghoffba vezető útján a lakosság mindenütt rendkívül szívélyesen ünnepelte. Az angol kormányel-

nököt igen kegyelmesen érintette az ünneplés. A vidék szépségéről több ízben nagy elragadtatással nyilatkozott. Csodálatát fejezte ki a jól kiépített meredek utak felett, amelyet Hitler gépkocsija az erős emelkedés ellenére is könnyen tett meg.

Az újságírók valóságos elárasztották Berchtesgaden és környékét. A világlapok kivétel nélkül tudósítókat küldtek a nagyfontosságú tanácskozások színhelyére. A késő délutáni órákban hivatalos jelentést hoztak nyilvánosságra, hogy az angol kormányelnök és kísérete a berchtesgadeni nagyszállóban vacsorázik.

A Press Associated tudósítója azt a felháborítást keltő jelentést küldte lapjához, hogy az angol kormányelnök és a német államfő a csehszlovák kérdéskörön kívül az időszerű európai kérdéseket is megtárgyalja, hogy az összes nehézségek ügyében megoldást találjanak.

Ezt a híradást megerősíteni látszik az a londoni jelentés, hogy a londoni német nagykövet, aki látogatást tett az angol külügyi hivatalban, hosszas megbeszélést folytatott a spanyolországi polgárháború ügyében.

Hull, az Egyesült-Államok külügyi államtitkára nyilatkozott Chamberlain németországi látogatásáról és hangsúlyozta, hogy ennek az utazásnak történelmi fontossága van. Éppen ezért az Egyesült-Államok élénk érdeklődéssel kíséri a tanácskozások menetét.

Német részről a következő hivatalos közleményt hozták nyilvánosságra:

Hitler birodalmi vezér ma Obersalzbergben megbeszélést folytatott az angol kormány elnökével, aki pénteken tér vissza Londonba, hogy kormánya tagjaival megbeszélje a berchtesgadeni tanácskozások eredményeit. Lehetséges, hogy néhány nap múlva újabb megbeszélésre kerül sor.

Politikai körökben a hivatalos közlemény eme utolsó kitételét különös érdeklődéssel fogadták, de egyelőre nem tudnak magyarázattal szolgálni arról, hogy mire céloz a közlemény megállapítása.

Prágai jelentés szerint *cseh kormány körökben az a vélemény kezd kialakulni, hogy helyesebb volt ezeket a megbeszéléseket megindítani és még áldozatok árán is jobb lenne megegyezést létrehozni, mintsem Csehszlovákiát európai háború színterévé változtatnák.*

Újabb nyilasszervezet lett ártalmatlanná a budapesti rendőrség

Budapest. Nagyszabású államfelforgató bűnyűben fejezték be a budapesti rendőrségben a nyomozást. A budapesti ügyészségnek ugyanis sikerült lelepleznie egy titkos nyilas „karhatalmi” alakulatot. A rendőrség a nyomozás során többeket letartóztatott és huszonkilenc bűnös ellen adott ki vádiratot, az állami és a társadalmi rend erőszakos felforgatására irányuló büntett címén. A vádlottak a „Hungarista” mozgalom elnevezése alatt, még mindig működésben lévő betiltott párt tagjai közül rekrutálódtak, akik a karhatalmi alapot létesítését kezdeményezték. A vádlottak között nincs a legutóbbi hasonló mozgalom kapcsán felszínre került szereplők közül egy sem. Valamennyien kisebb inarosok, néhány kistisztviselő és egyetemi hallgató.

Anglia templomaiban a békéért imádkoznak

Londonból jelentik: Anglia sok száz templomában istentiszteletet tartanak a békéért. A londoni Westminster Abbeyben csütörtök reggel kezdődött meg az istentisztelet, amely éjjel-nappal megszakítás nélkül tart vasárnapig. (Rador.)

Borzalmas robbanás a fővárosban

Bucurestiből jelentik: A Stefan cel Mare sétányon a 7. szám alatt levő Stelian Stelian tulajdonát képező mechanikai műhelyben csütörtök délelőtt borzalmas szerencsétlenség történt. Két inasiu, névszerint a 19 éves Dan-ciu Vasile és a 15 éves Enache Constantin egy motort tisztítottak benzinnel, miközben az egyik fiu gyufát gyújtott. Hatalmas detonációval felrobbant a motor és a két inasiu valóságos égő fáklyává változott. A tüzet csak nehezen sikerült eloltani. Enache Constantin a kórházba való szállítása közben meghalt, a másik fiu állapota is reménytelen.

Legújabb sport!

Elmarad a csehszlovák—magyar labdarugó mérkőzés

Prága. A Telegram csütörtöki jelentése közli, hogy a kormány rendelete, mely megtiltja az összes politikai és nempolitikai gyűlések megtartását, a sportmérkőzésekre is vonatkozik és ennek következtében a Prágában tervezett cseh—magyar válogatott mérkőzés elmarad és nem tartják meg a Pozsonyban vasárnapra hirdetett B) válogatott mérkőzést sem.